

Per una Clavellina

Josep Maria Vilà
Francesc Masferrer

PER UNA CLAVELLINA

**ESCOLA
D'ADULTS**

C.F.A. SANT FELIU DE GUÍXOLS

PER UNA CLAVELLINA

Edició a cura de l'Escola d'Adults C.F.A. Sant Feliu de Guíxols a partir del mecanoscrit de Toni Ferrer Gallego del manuscrit de Francesc Masferrer, les partitures s'han editat partint de fotocòpies dels originals de Vilà aportades per Ignasi de Blas a Ferrer Gallego.

Transcripció informàtica, coordinació i edició: Toni Ferrer Vicens.

Correcció del text: Sònia Rodríguez Astor

Correcció ortotipogràfica: Judith Albertí Dalmau

Consultors: Narcís Masferrer Buxó, Josep Cullell Ramis

Els articles biogràfics de Vilà, Masferrer i l'escrit de l'agrupació Romea són extrets del llibre de propera aparició *Història de l'Agrupació Romea i del teatre d'afecionats a Sant Feliu de Guíxols (1901-2003)*, d'Agustí Roldós i Soler.

Les fotografies pertanyen a l'arxiu d'Agustí Roldós i Soler.

Els cromos, programa de cinema fotografies i articles de la revista "Popular film" pertanyen a l'arxiu de Toni Ferrer Gallego.

Impressió: Gràfiques Bigas, St. Feliu de G.
D.L. Gi-818-05

INTRODUCCIÓ

L'obra que teniu a les mans és una gestió de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols i també l'entusiasta impuls per part de l'Escola d'Adults de posar a l'abast del públic en general aquesta obra, amb un altre, la subtítol en els autors Josep M. Vilà i Francesc Masferrer al llibre i l'artífex estrenada la obra de 75 anys d'antigor.

Bona pensada!

Vull fer arribar un agraïment molt sincer als responsables de l'Escola d'Adults per la bona pensada de recuperar el sàinet líric *Per una clavellina*, una obra amb llibret de Francesc Masferrer i música de Josep Maria Vilà. És un repte important editar aquesta peça, 75 anys després de la seva estrena al teatre Novetats de Sant Feliu de Guíxols, per poder-la gaudir en l'actualitat, amb una mirada contemporània.

La recuperació d'aquesta peça local esdevé un fet positiu, i és d'agrair la il·lusió i les ganes que s'hi ha posat en aquesta redescoberta. L'Escola d'Adults demostra valentia i capacitat d'assumir riscos davant d'un repte minuciós i ambiciós com aquest. Els textos complementaris que acompanyen l'edició ajuden a situar-nos en el context històric coetani a l'època i la imatge gràfica (en forma de fotos, cromos de l'època i altres elements) té una força veritable.

Per una clavellina és un compendi de molts elements: literàriament combina comicitat, ironia, tendresa, diversió, jocs d'equívocs, i referències al cinema dels anys vint. Musicalment aporta peces d'havanera, cuplets, sarsueles i altres peces alegres i desenfadades. Quan s'ajunta tot, el mosaic és ric i colorista, molt bonic.

S'ha de valorar el treball meticulós que s'ha fet, des de la gestació de la idea fins al resultat final. Serà aleshores quan tornarem a gaudir d'un text d'alt interès local.

Miquel Lobato i Cárdenas
Alcalde de Sant Feliu de Guíxols

Bona pensada!

Vull fer arribar un agnament molt sincer als responsables de l'Escola d'Adults per la bona pensada de recuperar el nostre país per una campanya, una obra amb llibre de Francesc Masferrer i música de Josep Maria Villà. És un fepte important editar aquesta peça 75 anys després de la seva estrena al Teatre Novatori de Sant Feliu de Guixols, per poder-la gaudir en l'actualitat, amb una mirada contemporània.

La recuperació d'aquesta peça local esdevé un fet positiu i és d'agrair la il·lusió i les ganes que s'hi ha posat en aquesta redescoberta. L'Escola d'Adults demostra valentia i capacitat d'assumir riscos davant d'un repic minúscul i ambició com aquest. Els textos complementaris que acompanyen l'edició ajuden a situar nos en el context històric costant a l'època i la imatge gràfica (en forma de fotos, cromos de l'època i altres elements) té una força veritable.

Per una campanya és un component de moltíssims elements: lliurement compta amb el suport dels seus membres, té el seu propi espai i recursos, i treballa al costat dels seus veïns. Moltíssims anys després d'haver-ne d'haver-ne, cuplets, cançons i altres peces algunes i d'altres. Quan s'ajunta tot el mosaic és ric i colorista, molt bonic.

S'ha de valorar el treball molt més que el del que s'ha de fer de la idea fins al resultat final. Serà molt més que un resultat i un text d'alt interès i de gran qualitat.

El grup de treball de l'Escola d'Adults de Sant Feliu de Guixols, amb el suport de l'Associació de Veïns de Sant Feliu de Guixols, ha treballat molt durament per aconseguir aquest resultat. Moltes gràcies a tots els que heu contribuït a fer possible aquesta obra.

El treball de l'Escola d'Adults de Sant Feliu de Guixols, amb el suport de l'Associació de Veïns de Sant Feliu de Guixols, ha treballat molt durament per aconseguir aquest resultat. Moltes gràcies a tots els que heu contribuït a fer possible aquesta obra.

Impressió: Gràfiques Bages, S. L. - Tàrragona
D.L. C-1818-05

INTRODUCCIÓ

L'obra que teniu a les mans és una gentilesa de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols i també l'intent per part de l'Escola d'Adults de posar a l'abast del públic en general aquesta sarsuela -*sainet líric en un acte*- la subtitulen els autors Josep M. Vilà i Francesc Masferrer en el llibret i partitures- estrenada fa més de 75 anys i que nosaltres hem treballat a l'escola.

El material base d'aquesta primera edició de *Per una clavellina* ha estat el mecanoscrit que en el seu dia Toni Ferrer i Gallego va fer del manuscrit original de Masferrer i les fotocòpies de les partitures de piano i veu que Ignasi de Blas, dipositari del fons musical de Vilà, li va proporcionar. Aquest joc complet de llibret i cantables, amb el regal afegit dels arranjaments per a instruments, veu i orquestra, feia quinze anys que restava a l'abast de l'Escola d'Adults. Des del curs 2001-2002 s'ha procurat treballar en la idea de poder estrenar l'obra a partir dels tallers o dels mòduls de comunicació de G.E.S. per afegir-nos als actes de l'anomenat "Any Vilà". El suport, segurament, hauria estat videogràfic, però, raons evidents de temps, pressupost i qüestions tècniques i artístiques -no trobàvem músics- ens ho van impedir. Per tant, com que ja s'havia treballat molt en el text i recollit molt material gràfic, vàrem decidir que valia la pena promoure'n l'edició. Ens agradaria posar "de moda" a Vilà i Masferrer, dos autors de gran importància i qualitat malgrat la poca difusió que s'ha fet de les seves obres.

Per una Clavellina és un producte excel·lent amb unes cançons delicioses i un text enginyós, castís malgrat Masferrer no faci que cap dels personatges parli en català salat com segurament feien molts dels seus conciutadans i que, possiblement l'any 29, no fóra ben considerat dalt d'un escenari. És exemplar tant en la creació de personatges com en la resolució argumental i el retrat satíric d'un ambient, moment i situació que s'emmarca dins dels quadres costumistes urbans que també retraten les sarsueles més tardanes. L'escenografia és la més habitual del "género chico": un bar a la dreta i la casa d'ella a l'esquerra, i entremig, la plaça on es desenvolupa l'acció dramàtica.

La trama planteja un rerefons d'incomunicació representat per la Clavellina, que genera dos conflictes amorosos i el malestar general d'un barri; hi ha pinzellades del sentiment d'enyor del temps passat i del pas del temps per part dels personatges de més edat. El conflicte generacional entre els partidaris de la sarsuela i els aficionats al cinema i l'ànsia d'èxit a curt termini que manifesten les noies que confonen en Joanet (El) amb l'actor del mitificat i popular Hollywood, Harold Lloyd (El), sustenten la segona línia argumental. Masferrer i Vilà mesclen totes aquestes situacions per crear una molt bona comèdia amb un final de cine.

El gran desconeixement que tenim els ganxons de totes les edats d'aquesta literatura autòctona, de qualitat, divertida i recurrent ha fet plantejar a l'Escola d'Adults la necessitat de recuperar, per a qui les vulgui llegir o treballar a les aules, en un escenari o altre mitjà, obres literàries, musicals, gràfiques d'àmbit local, moltes vegades gairebé introbables, i sempre que es pugui comptar amb el suport de les institucions editar-les. Dels nostres autors és tan important gaudir-ne com teoritzar-ne.

L'edició crítica del text que presentem a continuació no ha estat massa complexa ja que posseïem un únic manuscrit. El bon estat de conservació d'aquest i el fet de comptar amb la col·laboració de personalitats directament lligades a l'entorn de l'autor, ens ha permès resoldre alguns dubtes que han anat sorgint durant l'estudi de l'obra.

Cal tenir en compte que *Per una clavellina* fou escrita anys abans de l'aparició del *Diccionari* i la *Gramàtica catalana* de Pompeu Fabra. Aquest fet ens ha portat a esmenar alguns errors de tipus ortogràfic i sintàctic per a la seva normalització. Al mateix temps, l'escassa presència de signes de puntuació en alguns moments podria tergiversar el sentit de les frases, i és per això que, per tal d'evitar-ne una lectura errònia, els hi hem afegit entre parèntesis.

D'altra banda, no hem volgut "farcir" la present edició de notes a peu de pàgina ni d'aclariments perquè, senzillament, no ha calgut. L'habilitat de Francesc Masferrer a l'hora d'escriure "la Clavellina" es fa evident, malgrat les divergències lingüístiques que es palesen entre la seva època i l'actual.

D'aquesta manera, i com veureu, no hem corregit certes expressions, paraules o girs que avui podrien ser titllats d'incorrectes. La nostra pretensió ha estat mantenir en tot moment la vivor i el bon ritme dels diàlegs que s'hi succeeixen. Així doncs, hem utilitzat la lletra *en cursiva* per remarcar tot allò que, segons la normativa vigent, no seria exacte.

En conseqüència, reproduïm l'obra tal i com es va escriure, amb els afegitons anteriorment esmentats, i amb l'objectiu que aquesta, lectors i lectores, us arribi de manera clara i entenedora, i us sigui útil per introduir-vos al divertit argument d'aquest sainet líric.

Toni Ferrer Vicens
Sònia Rodríguez Astor
Judith Albertí Dalmau
de l'Escola d'Adults

LA CLAVELLINA I EL CINEMA

Amb "La sortida de la Fàbrica Lumière", el 22 de març de 1895, dels germans Lumière, August (1862-1954) i Louis (1864-1948), es mostraren per primera vegada al públic unes imatges en moviment. Era el naixement del "cinematògraf". Un invent que amb el nom resumit de "cine" faria moure multitud de gent i milions de diners. El cine al llarg d'aquest centenar d'anys, continua vigent.

El cine, podríem dir que no neix com a art, encara que ja s'havia convertit en una potent i lucrativa indústria, fins el 8 de febrer de 1915 a Los Angeles (Califòrnia) amb l'estrena de la pel·lícula de D. W. Griffith (1875-1948) "El nacimiento de una nación", on el director postula el que serà el llenguatge cinematogràfic. De llavors ençà els records de molta gent estan relacionats amb un o altre títol de film, que ha marcat un temps i uns records mai oblidats.

"Per una clavellina" es va estrenar el 30 de desembre de 1929. El cine estava vivint el seu millor moment, acabava l'època muda i començava la sonora. Un gran esdeveniment a escala mundial. El cine movia masses, era el millor divertiment i el més econòmic. Els actors i actrius s'havien convertit en els grans herois, en els ídols de la gent que se sabia els seus noms de memòria, això sí, a la seva manera, eren noms estrangers, generalment en anglès, i els pronunciaven com podien.

Francesc Masferrer, l'autor del llibret de "Per una clavellina", fa girar part de l'argument sobre una confusió molt de poble: arriba de fora un noi que s'assembla molt al famós còmic Harold Lloyd (1893-1971) més conegut per "El"; personatges de l'obra l'anomenen "L'Arol" i es dona el cas que el foraster no era altre que el noi d'en "Carol", fill del poble. A l'obra hi ha un bon seguit d'aquests jocs de paraules. Es parla molt dels artistes famosos, els joves expliquen als grans qui són: la Madge Kennedy, en Farnum, Fairbanks, Tom Mix, Larry Semon, Menjou, W. S. Hart. El públic s'ho passava d'allò més bé, eren els seus ídols, els que veien cada diumenge a la pantalla. El bo era la pronunciació. D'en William S. Hart, deien en "Sart"; de la Madge Kennedy, deien "Que nedi" i la mare o l'àvia que escoltava deia: "Que nedi, que nedi a veure si agafa el sart" (un peix molt apreciat). D'en Tom Mix -"Ah mira un gos i un gat", d'en Larry Semon -"Aquest deu ser un burro, com que dius arri simón". Un dels més ben aconseguits és el que fa referència al famós galant jove Charles Ray: es donava la coincidència, i això és ben verídica, que en un dels equips de futbol que hi havia a Sant Feliu, l'Ateneo Deportivo, un gran equip que havia quedat campió de Catalunya, a un dels millors jugadors que tenia l'hi deien en "Charles". Jo el vaig conèixer ja gran, en els seus bons temps va fitxar per un equip

de L'Havana, que el va pagar molt bé. Quan una de les noies va anomenant artistes, "en Farnum, en Fairbanks, en Charles Ray" la mare li diu: "en Charles, també?", i la noia respon: "No pas en Charles que tu et penses". "Ja veuràs" -diu la mare- "com que dius en Charles rai". Tot això acompanyat d'un argument senzill, però interessant, i amb una deliciosa música de Josep M. Vilà, va fer que el públic s'ho passés d'allò més bé fent repetir, a força d'aplaudiments, molts del números musicals. No cal dir que va ser un èxit total i que durant anys es van posar de moda les seves cançons.

Com a curiositat: des del 1913 fins al 1929, a més de les grans pel·lícules d'èxit com "El hijo del Caid" amb Rodolfo Valentino, "La marca del Zorro" amb Douglas Fairbanks, "El prisionero de Zenda" amb Alicia Terry, "El caballo de hierro" de John Ford, etc. els que tenien molt d'èxit eren els serials; n'hi havia que tenien quinze, vint, o més episodis un diumenge darrera l'altre, amb l'heroi o l'heroïna pendants d'un fil, i tota la setmana discutint si se'n sortiria o no. "Los peligros de Paulina" amb Pearl White, "Fantomas", "La moneda Rota" amb l'Eddie Polo (el millor), o la Ruth Roland coneguda com la "Reina del serial". I no oblidem els cabalistes: Tim McCoy, Ken Maynard, Buck Jones i el més popular, Tom Mix. I els còmics que feien passar el mal humor: Roscoe Arbuckles "Fatty", Larry Semon "Jaimito", Buster Keaton "Pamplinas", Harold Lloyd "El", Harry Pollard "El Otro" i el gran Charles Chaplin "Charlot".

Alguns dels film que es van veure a Sant Feliu aquell any de 1929: "La frivolidad de una dama" amb Pola Negri i Adolphe Menjou (Salón Guixolense - 24 febrer), "Cadena perpetua" amb Laura La Plante (Cine Mundial - per la Festa Major, agost), "El cobarde" amb Warner Baxter (Salón Guixolense - 22 desembre). El dia 30 de desembre de 1929, s'estrenava "Per una clavellina". Al Salón Guixolense el dia 25, Nadal, feien el film "La Rosa de Irlanda" amb Charles Rogers i el 26, Sant Esteve, al mateix cine "Todo un hombre" amb Gary Cooper.

Toni Ferrer Gallego

JOSEP MARIA VILÀ i GANDOL

Va néixer a Sant Feliu el 19 de novembre de 1904. De ben petit va mostrar unes grans aptituds musicals, i inicià els estudis amb els mestres locals Agustí Figueras i Ramon Novi. Als 10 anys va ingressar a l'Escolania de Montserrat, on romandria per espai de set anys. De tornada a Sant Feliu es dedicà a l'ensenyança musical i amenitzà projeccions de cinema mut amb el Quintet Garreta. Aquell mateix any (1917) va entrar com a organista de la capella de música parroquial de Sant Feliu, i escriví nombroses peces religioses. A partir d'aquells moments es dedicà a compondre sardanes i a posar música a diferents poesies de l'escriptor Emili Saleta.

L'estiu de 1922 fou un dels fundadors del grup Amics de la Sardana, entitat constituïda legalment la tardor de 1926, i de la junta directiva del qual Vilà fou elegit vicepresident. El juliol de 1925 fou elegit director de la societat coral Nova Gesòria, entitat fundada dos anys abans i dirigida fins llavors per Lluís Badosa. El 13 de desembre de l'any següent dirigí la coral acompanyant l'Agrupació Romea, quan aquesta representà l'obra *La Tosca* al teatre Novetats.

L'any 1927 començà la col·laboració amb diversos autors teatrals, encetada el mes de gener al teatre Novetats amb el sàinet líric *L'arribada del ministre*, de J. Manubens i Vidal. Seguidament va compondre la música d'una obra de l'autor guixolenc Francesc Masferrer, titulada *Traïdoria no venç l'amor*, comèdia lírica en dos actes. L'any següent estrenà a Sant Feliu l'episodi simfònic descriptiu per a tres còbles *El timbaler del bruc*, amb grans elogis per part dels crítics musicals. El 1929 tornà a col·laborar amb Francesc Masferrer a l'obra *Per una clavellina*, estrenada per l'Agrupació Romea al teatre

Novetats, la nit del 30 de desembre. L'any 1932 va compondre la part musical de l'obra dramàtica *La cançó del vell cabrés*, escrita l'any 1920 per Ventura Gassol, aleshores Conseller de Cultura de la Generalitat, i posada en escena per l'Agrupació Romea el 7 de novembre de 1932 al teatre Novetats. Una altra composició encarregada a Vilà, fou la de l'obra teatral *Era un home*, del comediògraf belga Max Deauville, adaptada al català per Ventura Gassol. L'estrena tingué lloc el mes de setembre de 1933, escenificada per l'Agrupació Romea al teatre Novetats, amb un èxit clamorós.

Al començament de l'estiu de 1932, Vilà va organitzar una secció coral, dins l'Agrupació Romea. Com ell mateix deia: "Per tal de fer costat a l'agrupació teatral i ajudar-la en les seves tasques artístiques. Per omplir un buit a Sant Feliu i reverdir els llorers dels antics «Cor Gesdria» i «Orfeó Gesdria»".

La presentació tingué lloc a la vetllada del 9 de juliol de 1932, i la festa es clogué amb les cançons *L'hereu Riera*, d'Enric Morera; *Les flors de maig*, d'Anselm Clavé; i *La Balanguera*, de Joan Alcover i música d'Amadeu Vives. Els comentaris del públic i de la premsa foren entusiastes. Uns dies més tard, la secció va cantar *Les flors de maig*, en el Festival que tingué lloc a la cala Padrosa de S'Agaró, a la memòria d'Ignasi Riera. El 19 de desembre del mateix any, cantaren en el final de festa del II Concurs de Teatre Català Amateur, a Barcelona, on, a més de les cançons esmentades, estrenaren *L'emigrant*, de Vives; *Sant Dilluns*, d'Otto; i la vibrant sardana *A sol batent*, d'Enric Morera. L'any següent, la coral va intervenir en diferents vetllades teatrals, el 10 d'abril i el 29 de maig, a més de tenir cura dels corals a l'estrena de l'obra *La cançó del vell cabrés*.

En aquests anys solia intervenir, interpretant papers secundaris, en les representacions teatrals de l'Agrupació Romea.

De 1935 a 1937 va seguir composant sardanes i operetes, i també s'encarregà de musicar algunes representacions del Centre Parroquial (sarsueles i pastorets), però, malauradament, una greu malaltia pulmonar s'emportà el gran músic el 18 de març de 1937, amb tan sols 32 anys, privant el món musical d'un compositor excel·lent.

Agustí Roldós i Soler

FRANCESC MASFERRER i ALBERTÍ

Nascut a Sant Feliu el 7 de juliol de 1890, fill de Narcís Masferrer i Planas, rajoler d'ofici, i nét de Joan Masferrer i Prats, també rajoler, provinent de Palafolls. De molt jove va començar a treballar a la cooperativa de l'Ateneu Social de Mn. Sants Boada, on va conèixer Benet Escriba, i, més tard, com a escriptor a la fàbrica dels germans Castelló. Militant de la Lliga Catalana, va col·laborar en diverses entitats guixolenques, com el Casino dels Nois, en què fou secretari de la junta administradora, o l'Ateneu Deportiu, en què també fou nomenat secretari l'any 1923.

De molt petit va sentir una forta inclinació vers el món teatral. Així, quan només tenia 17 anys va ingressar a l'Asil Dominical, agrupació teatral dirigida per Mn. Sants Boada. A causa del pànic que li produïa actuar davant del públic, mai no va pujar dalt d'un escenari. La tasca d'apuntador li brindà la solució per integrar-se en aquest món; sense ser vist, d'esquenes al públic, podia col·laborar i ajudar, primer a la Secció Dramàtica de l'Ateneu Social (1909), i, més tard, a l'Agrupació Romea, amb la qual va participar des del 1915 fins a la seva dissolució definitiva l'any 1960, com a apuntador, autor i, finalment, com a president de l'entitat. Francesc Masferrer fou l'autèntic ideòleg i rector de l'agrupació a partir de 1928.

Masferrer fou un bon periodista afeccionat, que col·laborà en diverses publicacions locals: *Llevor* (1901-1908), *Ciutat Nova* (1910-1919), *L'Avi Muné* (1918-1932), *La Costa Brava* (1930-1936), i dirigí

el setmanari *Espalmatòrium* (1923-1924). Així mateix, l'any 1932 fou nomenat corresponsal literari a la nostra ciutat de la publicació teatral barcelonina *Teatre Català*. Va publicar diversos contes en les publicacions esmentades.

Però la seva tasca més important fou la d'autor d'obres teatrals, quasi sempre estrenades per l'Agrupació Romea. S'hi va iniciar quan només tenia 20 anys, escrivint fins a un total de trenta peces. Tanmateix, a partir de l'esclat de la Guerra Civil l'any 1936, mai més no tornà a escriure. Se li'n coneixen onze d'estrenades, que detallo seguidament:

1 - 1909, *Pluja d'hivern*, quadret dramàtic en prosa en un acte.

2 - 1912, *La pubilla*, comèdia en tres actes.

3 - 1914, *Enganyoses apariències*, quadre en un acte.

4 - 1915, *Aquí i a Tossa*, farsa en dos actes.

5 - 1927, *Traïdoria no venç l'amor*, sarsuela en dos actes. Música de Josep Maria Vilà.

6 - 1928, *Rosaura*, comèdia en tres actes.

7 - 1928, *De la vida errant*, drama.

8 - 1929, *Per una clavellina*, sàinet líric en un acte. Música de Josep Maria Vilà.

9 - 1934, *La felicitat dels altres*, comèdia dramàtica en tres actes.

10 - 1936, *Pròleg d'un drama*, comèdia en un acte.

11 - 193?, *Hostes vingueren... o conseqüències de la grip*. Obra en un acte.

Francesc Masferrer va morir el 13 de setembre de 1973 als 83 anys.

Agustí Roldós i Soler

AGRUPACIÓ ROMEA (1901-1960)

Agrupació Teatral Romea 1927.

Primera fila Emili Casanova, Joan Isgleas, Josep Jacomet, Josep Soler i Josep Anglada. Segona fila Maria Ros, Rosa Feliu, Àngela Feliu, Miquel Ros, Teresa Ros i Pilar Batlle. Tercera fila Miquel Carreras, Francesc Masferrer, Josep Cruayas, Benet Escriba, Josep M. Vilà i Miquel Jacomet. Quarta fila Dolors Masferrer, Teresa Escriba, Anna Ros i Mercé Sitjas. Autor: Josep Costa de can Manetes.

En el transcurs de seixanta anys l'Agrupació Romea ha estat, sense cap mena de dubte, la millor i més coneguda companyia teatral d'afecionats de la nostra ciutat. Com succeeix a quasi totes les associacions que es perllonguen durant molts d'anys, va viure moments de glòria i d'altres de decadència, però el fenomen més remarcable de la seva existència fou convertir-se en un símbol, el mirall on es miraven la resta d'afecionats, tant pel que fa als èxits assolits com per la serietat i "professionalitat" demostrats en el treball diari. Per aquesta agrupació teatral han desfilat els millors directors, actors, autors, decoradors i músics de la nostra ciutat: Antoni Cofán (director i primer actor), Miquel Ros (director, primer actor i decorador), Benet Escriba (director i actor), Francesc Masferrer (autor), Josep Maria Vilà (músic i compositor), Narcís Masferrer (director, actor i decorador), etc. Alguns d'aquests personatges, especialment abans de la guerra civil, van convertir-se en uns mites entre els seus conciutadans. Així, quan Miquel Ros, un simple taper a la vida real, afegia al seu nom: "el de la Romea", les portes de qualsevol estament se li obrien de bat a bat, com per art de màgia. Aquesta popularitat avui se'ns fa inimaginable.

Abans de narrar els seus fets i desfets, glòries i misèries, convindria fer un incís per donar una ullada al món teatral de Sant Feliu de final del segle XIX i principi del XX i, d'aquesta manera, poder comprendre millor l'aparició sobtada d'una bona colla d'afecionats que permeteren la coexistència de fins a quatre companyies amateurs tot just encetada la nova centúria.

"A partir de la segona meitat del segle XIX, el teatre es va convertir en un veritable espectacle de masses i en un fet social incontrovertible. Pobles i viles de les nostres comarques posseïen una mínima infraestructura teatral que permetia la representació d'obres a càrrec de companyies locals o de foranes, que aprofitaven aquests circuits ja muntats, llogant per temporades els nostres coliseus i oferint les seves obres, habitualment en castellà" (Pep Vila, "El Teatre", Quaderns Revista de Girona, n.79, 1998, p. 48 i 51).

Per comprendre l'èxit assolit pel món teatral a la societat d'aquella època, que s'allargaria fins l'esclat de la Guerra Civil de 1936, cal situar-se en el context històric del moment. No oblidem que, quan va néixer l'Agrupació Romea l'any 1901, a Sant Feliu no es coneixia la televisió, la ràdio, el cinema (fins el 1903), ni tan sols la llum elèctrica (fins el 1902). Les representacions teatrals, els concerts i els balls eren les úniques distraccions dels nostres besavis. Només entenent com era aquella societat, podem comprendre com una ciutat de 11 o 12.000 habitants emplenés 3 o 4 dies a la setmana, una setmana darrere l'altra, les més de 2.000 localitats que sumaven els nostres teatres. Avui aquest fenomen resulta inconcebible.

Sant Feliu va gaudir de la primera sala -el teatre Alsina- pels volts de 1840, molt abans que la majoria de poblacions catalanes semblants a la nostra. Aquest fet explica, en part, la gran afecció que els nostres avis tenien per tot el que envolta el món teatral durant la segona meitat del segle XIX i que, entrats al segle XX, la nostra ciutat ja disposés de dues grans sales dedicades a la representació teatral: el Goula i el Vidal.

Està comprovat que, en qualsevol àmbit de l'activitat humana, un bon marc fa l'afecció i, tot seguit, la vocació. Com he explicat, Sant Feliu disposava d'un marc immillorable: 2 sales teatrals, amb funcions 3 o 4 dies a la setmana, on acudien les millors companyies professionals de Barcelona i Madrid. No és, doncs, d'estranyar, que la inclinació pel teatre es convertís en el primer entreteniment dels guixolencs i, conseqüentment, sorgissin les vocacions i els grups amateurs a dojo.

Aquest, però, no es pot considerar un fet aïllat, sinó que se l'ha d'englobar dins el renaixement cultural de la Catalunya de final del XIX, com a resultat del rebrot de l'esperit nacional, de la pau

aleshores regnant a l'Europa Occidental i del naixent benestar material en algunes zones del nostre país, especialment la nostra com a conseqüència de l'esclat definitiu de la indústria del suro. En poder viure dignament, amb un sou més o menys estable, i un horari (per dur que fos) que permetia fruir de temps lliure, la gent podia dedicar temps i energies a d'altres activitats alienes al treball: teatre, música, esport, fotografia, etc., fet que va suposar l'aparició d'una gran quantitat i varietat d'entitats socioculturals (literàries, recreatives, musicals, esportives, etc.).

L'any 1901, en aquest marc engrescador, en plena renaixença cultural, econòmica i política del nostre país, és quan neix l'Agrupació Romea.

Agustí Roldós i Soler

Agrupació Teatral Romea, abril de 1930

Elenc de l'Agrupació Romea l'abril de 1930. Primera fila: Francesc Poch i un actor de Palamós aliè a la Romea. Segona fila: Mercè Sitjas, Francesca Domingo, Josep Bolet, Pilar Casanova, Josep Anglada, Mercè Pedrós, Àngela Feliu, Fina Giner i Maria Giner. Tercera fila: Joan Isgleas, Francesc Masferrer, Benet Escriba, Josep Maria Vilà i Josep Jacomet. Quarta fila: J. Isern, Dolors Masferrer, Francesc Prujà, Emili Casanova i Miquel Jacomet. Autor: Josep Costa de can Manetes.

PER UNA CLAVELLINA

Sainet líric en un acte

MÚSICA DE JOSEP MARIA VILÀ

LLIBRET DE FRANCESC MASFERRER

Per una clavellina va ser estrenada per l'Agrupació Romea al Teatre Novetats de Sant Feliu de Guíxols, la nit del 30 de desembre de 1929, amb el següent repartiment:

MERCÈ SITJAS	Barrientos · tiple
ANGELETA FELIU	Lola · tiple còmica
ROSA FELIU	Sofia
PEPITA SITJAS	Nati
PILAR CASANOVA	Balica · característica
JOSEP JACOMET	Carusso · tenor
JOAN ISGLEAS	Martinet
BENET ESCRIBA	Cosme
EMILI CASANOVA	Joanet (El)
FRANCESC PRUJÀ	Titus
FRANCESC POCH	Cuanitu
RICARD ROIG	Tiago
MIQUEL JACOMET	Jepot · tenor còmic
N. PADRÓS, L. PADROSA	Noies del poble
P. COLOMER, V SAGUÉ	Noies del poble

I Elements de la "SOCIETAT CORAL NOVA GESÒRIA"

Direcció:

**BENET ESCRIBA,
FRANCESC MASFERRER,
JOSEP MARIA VILÀ.**

FIGURES

BALICA

(Mare de la Lola)

BARRIENTOS

TIPLE (Enamorada d'en Martinet i filla de l'Anneta)

LOLA

TIPLE CÒMICA (Enamorada d'en Jepot i filla de la Balica)

ANNETA

(Mare de la Barrientos)

SOFIA

(Filla d'en Cosme)

NATI

COSME

(Taverner, vidu, pare d'en Jepot i de la Sofia)

CARUSSO

TENOR

MARTINET

(Enamorat de la Barrientos)

JOANET (EL)

(És el fill d'en Carol. Es retira molt a en Harold Lloyd)

JEPOT

TENOR CÒMIC (Enamorat de la Lola)

TITUS

CUANITU

JOVES I NOIES

NOTA: En la present versió no hi figura el personatge anomenat Tiago, que el dia de l'estrena interpretava Ricard Roig, desconeixem el perquè.

Plaça Empordà 1910

ACTE ÚNIC

[“Estem” en un carrer dels barris forans d’una ciutat empordanesa. Una taverna a primer terme dreta i una casa practicable a l’esquerra. Prop de la taverna hi ha **COSME, CARUSSO, MARTINET, JEPOT, ÉL, TITUS** i **CUANITU** i el **CHOR** d’homes repartit en diferents taules davant l’establiment.]

1. INTRODUCCIÓ I BRINDIS

CARUSSO: *Per el company que ara ens ve a veure,
el fresc plançó del vell amic
que la exigència ens va un jorn treure
del viure amarg que don fatic;
per ell i els seus tornem a beure
que ens du sentors del temps antic.
A l’aixecar la copa enlaire
brindem amics pel dolç record
d’una amistat que no es veu gaire.
que és arrelada al fons del cor.
Per ell companys esqueixem l’aire;
brindem per ell cantant a chor.*

CHOR: Per ell companys bevem
que en beure recordem
el temps tan enyorat.
Per ell la copa alcem
i en llaor junts cantem
de sa vella amistat.

CARUSSO: Per sa amistat que avui perdura
ferma com mai hagués estat;
que ha resistit la prova dura
de les empremtes del passat
i ens du del temps de la vellura,
del temps antic mai oblidat
que no és possible ara descriure
i l'enyorem fins el sofrir,
que era l'alegria i el goig de viure
amor, treball sempre a desdir
i eren cançons, convit al riure
i que, ai, no tornarà a venir.

CHOR: Per ell companys bevem
i en llaor junts cantem
de sa vella amistat.
Per ell la copa alcem
que en beure recordem
el temps tan enyorat.
El temps que ara plorem
que donava goig viure
i que mai més veurem
i n'enyorarem el riure
Brindem companys, brindem!
a *chor* plegats cantem.

[Els del **CHOR** desapareixen paulatinament]

JEPOT: Jo sempre havia vist que els brindis es feien amb vi, però ara m'he convençut que n'hi ha *que's* valen de begudes de senyoreta i fins algun que ho fa amb la copa buida.

TITUS: Fes que el teu pare no tingui el pols tan alt i ja la veuràs córrer la llebre.

MARTINET: En tot brindis és la intenció el que val. Allò per què es brinda i no amb *el què* es brinda.

CARUSSO: Què te n'ha semblat, noi?

EL: M'heu deixat distret.

CARUSSO: I com aquesta cent.

COSME: Som els reis; els reis indiscutibles.

TITUS: Uns asos.

MARTINET: En tots els ordres de la vida.

JEPOT: Tria i remena. Aquí cada *hu* dintre la seva especialitat és una verdadera eminència.

TITUS: Som pocs i benavinguts.

MARTINET: Això de benavinguts, saps?, és un dir...

COSME: I benavinguts. Té raó en Titus.

CARUSSO: I encara no has sentit res.

EL: Ho feu bé. I vós Carusso, teniu un timbre de veu que *vos* ha fet guanyar ben justificadament el sobrenom que porteu.

CARUSSO: Què compon ara!

COSME: Abans l'havies d'haver sentit. Pregunta-ho al teu pare quan tornis allà dalt.

EL: Prou que me'n parla sovint.

COSME: Sí, eh?

CARUSSO: Som del temps de la sarsuela nosaltres.

COSME: I de la ballaruga; allò, allò donava gust.

CARUSSO: Se representaven unes obres...!

COSME: S'organitzaven uns balls! Eh, tu? Valga'm Déu quan penso amb els balls d'aquells temps.

MARTINET: Sempre han *sigut* millors els temps passats.

COSME: Ja pots tornar-ho a dir.

CARUSSO: Aquells duos de tenor i tiple. L'admirable conjunt d'aquells *coros*!

CUANITU: Què sabeu vós del món!

CARUSSO: Calieu tots que parla una eminència.

COSME: I tal; si acaba de sortir de l'ou com qui diu; que ni temps ha tingut de passar del cancell de l'edifici de la vida.

JEPOT: Està tot filosòfic avui, el pare.

TITUS: Si li arriba a donar per orador...

EL: Esteu divertits tots plegats.

COSME: Es fa el *que's* pot.

CARUSSO: El mal és que no es pot gaire. Abans t'hauria donat gust

CUANITU: (*Irònic*) Amb aquells cants, vós direu.

CARUSSO: Amb aquells cants, sí senyor. Que hi ha cap manifestació més *espontànea* que el cant de goig que un sent dintre seu?

COSME: Sí; el ball. I si no, fixa't!

CUANITU: Que és estrany, doncs, que el deixéssiu morir tan llastimosament, si tan bo era!

CARUSSO: (*Estupefacte i donant-l'hi una mirada de menyspreu*) Paf. Ja l'ha dita.

CUANITU: És una raó això.(?)

CARUSSO: També ho era en Pi i Margall de bo i va morir-se.

CUANITU: No n'hi ha poca de diferència.

JEPOT: Ui!; si els bons haguessin de quedar, seria un àngel aquí on el veieu.

TITUS: Ai!, quina pertorbació portaries a la cort celestial.

MARTINET: Un dia o un altre, ja se sap, és l'etern camí...

COSME: El temps és una cadena.

MARTINET: El temps és una evolució constant; és endebades oposar-s'hi.

CUANITU: I sí homes! Val més un tango d'avui que totes les cançons i totes les mandangues d'aquell temps.

TITUS: I una sessió de cine que totes les sarsuetes plegades.

JEPOT: I un charleston ben marcat que tots els balls d'*allavores*.

CARUSSO: Aneu! No s'hi pot discutir amb vosaltres.

COSME: Si no saben *el que* és el món, eh tu?

MARTINET: El que t'estava dient; pocs i benavinguts.

EL: És divertit tot plegat.

MARTINET: Som 42 veïns amb 42 caràcters completament oposats.

COSME: Però benavinguts.

JEPOT: Ja ho crec. No hi ha ningú al carrer *que's* faci absolutament amb tots els altres.

COSME: Però s'hi fan en bloc.

EL: Com s'entén això?

COSME: A vegades veuràs tres persones juntes d'entre les que n'hi ha dues de renyides.

EL: I doncs?

COSME: Mira; diuen a la tercera el que no poden *trasmetre's* directament.

EL: És curiós.

CARUSSO: És que no hi ha malícia, vet aquí.

COSME: Som una gran família; tenim les nostres coses, però ens apreciem, malgrat, eh tu?

MARTINET: No tothom es presta a rebaixar-se a *valdre's* del mitjà que faci de pont.

COSME: Sempre hi ha eminències, vull dir; *escepcions*.

CARUSSO: A cada barri en toca un de savi.

TITUS: Ja tiren.

MARTINET: S'ha de ser *consequent*.

JEPOT: Ben net que sí.

CARUSSO: Qui parla. No veus que no ets ni carn ni peix.

TITUS I CUANITU: Ja, ja.

JEPOT: *Veiam* si ningú sap que hagi dit la més petita a la Lola des de que *havem* tingut les nostres coses.

CARUSSO: Has dit o no has dit.

JEPOT: Ni directa ni indirectament.

CARUSSO: Has fet més que dir.

JEPOT: Què he fet?

CARUSSO: El ridícul contínuament, vet aquí.

COSME: Sí noi; *no'm* retira de res aquest xicot.

JEPOT: Vaja home, que no sabreu dir-m'ho.

CUANITU: Te raó en Carusso: tot el dia li ets al darrere.

JEPOT: Ja's veu.

TITUS: Sí home, ara mateix ets aquí però tens l'esperit al carrer de baix.

JEPOT: És eixerit en Titus.

TITUS: Sí, tot aquest vespre no fas sinó donar llambregades cap allà per si la veus venir.

JEPOT: Què saps tu!

TITUS: Si ja no falta sinó que li vagis a demanar perdó plorant *per el* cop d'home que vares *volguer* fer.

CARUSSO: Els cops d'home s'indigesten a les criatures.

JEPOT: A qui direu criatura ara.

EL: Aixís teniu les dones al carrer d'aquí a prop; *en el que* he vist que un *manubrio* feia de les seves.

COSME: *En* havent-hi *jarana*, les dones, ja se sap.

EL: Vet aquí perquè no se'n veu cap

MARTINET: Som un carrer de teatre catòlic en aquest moment.

EL: M'agradaria veure'n alguna. Hi he tingut molt bones amistats; vos en recordeu?

TITUS I JEPOT: Mare de Déu!

CUANITU: De seguida ens hi deixarem caure

EL: He triat l'ocasió més adient per venir: la festa del barri.

COSME: La festa del barri no.(!)

CARUSSO: Som lliures de la tutela dels calendaris

COSME: Fem festa quan volem.

MARTINET: O quan podem.

COSME: Som aixís nosaltres. Que aquest vespre s'ha d'organitzar un ball? Ja està dit, *mans a l'obra* i ball al *canto*.

TITUS: El mal és que mai no n'hem organitzat cap.

COSME: Perquè ni ens ho em proposat, ni ens queda temps. Quan no hi ha ball a baix en fan els de dalt; després els d'amunt, més en davant els d'avall...

JEPOT: *Allavores... allavores no volem ser menys que els demés.*

EL: Esteu divertits.

COSME: Ja pots tornar-ho a dir.

TITUS: És que mai a la vida hem pogut fer-ne cap de festa.

MARTINET: No s'hi perd gran cosa.

CARUSSO: Ja ens les fan els altres.

COSME: No n'hem fet perquè no hem volgut.

TITUS: O perquè no hem pogut.

JAPOT: Quan un tira l'altre amolla.

MARTINET: Som tan benavinguts...!

COSME: Vols més bona avinença? No voler fer cap ball i aconseguir-ho.

MARTINET: Ens hem lliurat de la tutela dels calendaris però ens hem fet esclaus incondicionals de la "santa mare armilla".

CARUSSO: Això els que tenen establiment.

COSME: Vosaltres voldríeu que tot sortís d'allà mateix.

CARUSSO: Com que redundaria en profit teu.

JEPOT: Sí, pare, sí; té raó en Carusso.

TITUS I CUANITU: Tota la raó!

COSME: I després que no m'agrada ser cap nota discordant. Que la impressió general és no fer res? Doncs fora! Tot sigui en *ares* de la bona avinença.

[Canta **BARRIENTOS** de la finestra de la casa de l'esquerra mentre arregla la clavellina]

2. CANÇÓ A LA CLAVELLINA

BARRIENTOS: Ai, hermosa clavellina
de clavells atapeïts
que amb l'encís de ta olor fina
embriagues els sentits.
Tes enceses flors vermelles
rumbejant damunt del pit,
són com rutilants estrelles

en la fosca de la nit
que a les noies fan vistoses
davant del jovent ardit
qui els diu coses amoroses
bo i mirant-les fit a fit.

Clavellina, clavellina
de flors de color pujat
que amb sa viva purpurina
són l'enveja del veïnat.

Un amor que jo tenia,
un amor pel que'm delia
per tu s'ha esfullat;
i el ploro ara nit i dia.
Ai, l'amor que tant volia
com m'ha abandonat!

L'amor que s'allunya
que ploro perdut;
l'amor que en *malhora*
tu te n'has endut.

Clavellina, clavellina
de clavells atapeïts
que amb l'encís de ta olor fina
embriagues els sentits.
També jo t'estimaria
si calmessis mon dolor,
si'm tornessis l'alegria
fent-me retrobar l'amor.

CARUSSO: *No't* trenca el cor això, Martinet?

EL: Qui és la posseïdora d'una veu tan meravellosa?

JEPOT: La Barrientos.

TITUS: La *nòvia* d'aquest.

MARTINET: La *ex-nòvia* en tot cas.

EL: Si les seves qualitats s'assemblen a la veu...

COSME: És una bona xicota.

JEPOT: Però en Martinet se'n queixa.

MARTINET: Bona xicota ...sí que ho és.

EL: I doncs?

CARUSSO: Llàstima d'haver viscut en el nostre temps que hauria fet estralls.

EL: Si la considera bona...

CUANITU: És dels conseqüents en Martinet.

CARUSSO: És savi.

COSME: Tu diràs, si quan ha pres el determini se'n tornarà endarrera *aixís* com *aixís*

MARTINET: Tots tenim les nostres coses.

CARUSSO: I alguns ben rampelludes, per cert.

COSME: I fa riure al capdavall, perquè de tot en té la culpa un diantre de clavellina que mala fi faci, eh tu?

CARUSSO: Ha portat un bon enrenou a tot el carrer.

COSME: I unes *engrinyes* que mai hi havien sigut.

JEPOT: Si parles per mi...

TITUS: Tu no comptes, home.

CUANITU: Si només hauria de moure un dit la Lola per a què anessis a besar-li els peus de seguida.

EL: Quin poder malèfic té aquesta *ditxosa* clavellina?

COSME: Noi; no ho sé. Si no fóssim en el temps del progrés i del clatells pelats, la creuríem embruixada.

CARUSSO: És tot un cas.

MARTINET: Una cosa sense importància, al capdavall.

JEPOT: Però que nosaltres ens *empenyem* en donar-n'hi.

MARTINET: No; jo no.

CARUSSO: El sentiu nois? Diu que ell no. Si precisament és el que s'ho ha pres pel cantó *serio*.

MARTINET: No m'entendríeu.

EL: Va interessant-me això.

CARUSSO: Res, de tots *modos*... *no't* pensis

CUANITU: Una vellota que tenia aquesta clavellina...

COSME: La Marcona, te'n recordes?

EL: Encara és viva la Marcona?

JEPOT: Mare de Déu!

CUANITU: Ens enterrarà a tots

TITUS: Tenia una clavellina d'aquests clavells vermells, dobles...

JEPOT: No n'hi ha cap més en tot el barri.

CARUSSO: No sé pas si arribaràs a treure'n l'aigua clara.

CUANITU: Què voleu dir?

CARUSSO: Tothom crida qui més pot sense ordre ni concert. Que ho expliqui un de sol.

CUANITU: Jo sí que ja he plegat.

CARUSSO: En Jepot ho dirà.

JEPOT: Jo? No. Una explicació llarga davant de tanta gent...no és per mi.

TITUS: És tan tímid.

COSME: Ja t'ho diré jo.

EL: A veure doncs.

COSME: La Marcona, com ja t'hem dit, tenia aquell dimoni de clavellina (*senyalant la finestra de casa de la Barrientos*) que mala fi faci; eh tu?, amb uns clavells vermells dobles que enamoraven, i que venia els diumenges a les noies del carrer; però vet aquí que una festa, fos perquè no n'hagués llevat com altres setmanes, fos perquè alguna noia va quedar-se amb més d'un, el que hi ha de cert és que no va haver-n'hi cap per la Barrientos. I ella que sí que, quina en fa? Va i compra la clavellina i tot a la Marcona; i, naturalment, ara només és ella a *poguer* lluir els seus llampant clavells.

EL: Està bé.

COSME: Tu diràs com es varen posar les altres. Va *esser* una guerra encesa una colla de dies això. Varen intervenir les mares; aquest va deixar a la Barrientos...

MARTINET: Pas per la clavellina.

TITUS: Ca home!

CUANITU: I en Jepot per no ser menys, va i me planta la Lola.

CARUSSO: Tu diràs si no havia de posar-se al nivell dels qui tenen fama d'entenimentats.

JEPOT: És que la Lola va deixar anar certs comentaris de la meva germana...

CUANITU: Si amb ella són la mar d'amigues.

EL: Aixís doncs la Barrientos no deu anar a ballar per no trobar-se amb les altres.

COSME: Ca.

CARUSSO: Ja hi anirà, no tinguis por.

TITUS: Ja ho crec.

CUANITU: Tot el dia estan juntes

CARUSSO: Es fan l'amic però no es poden veure.

COSME: Joestic que es bescanten de tant que s'aprecien.

[Vénen **ANNETA** i **BARRIENTOS** de la casa de l'esquerra]

COSME: Mira; aquí tenim la Barrientos.

BARRIENTOS: Bona nit.

EL: Déu les guard.

COSME: Hola noies.

CARUSSO: Arribareu a misses dites.

TITUS: No tenint-hi qui li interessa...

MARTINET: Titus!

CARUSSO: Aquí et presento la noia que té el timbre de veu més bonic de tot el carrer i potser de tot el poble.

BARRIENTOS: No tant.

ANNETA: La faràs *enrajolar*.

EL: Ja he tingut ocasió d'escoltar-la ara fa poc. Per cert que té tota la raó en Carusso. Se la felicita.

BARRIENTOS: No val la pena.

ANNETA: Deixi-la dir. Jo m'hi encanto sentint-la cantar.

CARUSSO: Ho fa bé perquè sí.

COSME: Si t'has d'escoltar a n'ella arribaràs a quedar convençut de que ho fa d'espès en amunt.

EL: És modesta?

CARUSSO: Més que bona cantadora.

EL: Se la felicita doblement doncs.

BARRIENTOS: Com vol burlar-se de mi.

EL: Amb tota sinceritat, cregui

BARRIENTOS: Mercès de tots *modos*.

COSME: A ballar-n'hi algun, eh?

[Queden COSME i les dones formant grup. Els altres han anat cap a la taverna]

BARRIENTOS: Què s'ha de fer.

ANNETA: I vosaltres què hi feu aquí ensopits?

CUANITU: Ja ens hi deixarem caure a darrera hora. Tenim en Jepot de guàrdia perquè ens avisi quan comenci la segona part.

JEPOT: (*Que està quasi contínuament a l'esquerra mirant on se suposa hi ha el ball, acostant-se al grup*) Què hi ha que dir d'en Jepot?

EL: És simpàtica aquest xicota.

CARUSSO: I bona; sinó que aquest diantre d'enllustrat s'ho agafa per la punta de l'espasa.

COSME: Que vos divertiu força, eh?

ANNETA: Procurarem.

BARRIENTOS: Ai mare, quina visió! Vos heu fixat quina visió?

ANNETA: No està mal.

BARRIENTOS: És El. El en persona.

ANNETA: Qui dius que és?

BARRIENTOS: El. L'Harold. Són la mateixa estampa.

COSME: Mira si l'ha conegut. Si que l'és, en Carol.

ANNETA: No sé pas de qui parlem.

COSME: Que sí, dona, en Carol. El noi d'en Juandó.

ANNETA: Com si em diguessis Llúcia.

COSME: Té raó que no estàveu en aquest carrer *allavores*.

BARRIENTOS: (*Estirant-la*) Anem mare.

ANNETA: Ai filla, quina pressa!

BARRIENTOS: Anem a dir-ho a les altres noies. El, El en persona. Oh! Quan les *demés* ho sàpiguen. Quina visió mare. Quina visió!

[*desapareixen per l'esquerra*]

EL: Et mostres en extrem intransigent per una *insignificància aixís*.

MARTINET: Si no és per l'assumpte en si.

EL: I doncs?

MARTINET: És per l'acció, és *per el* que suposa el fet de no voler-les dar.

EL: No t'entenc.

CARUSSO: Oh, aquest hauràs d'anar-hi amb pinces i posar-te ulleres si vols saber el *que't* diu.

COSME: Bé prou que en porta d'ulleres; i ben grosses per cert.

TITUS: Que véns Joanet?

CARUSSO: Com s'entén això? En Joanet ha vingut al poble exclusivament *per el* carrer i es deu a n'ell.

COSME: *Aixís* ens el vols desencaminar.

TITUS: Jo ho deia...sabeu. Apa, que us divertiú.

CARUSSO: Tu mateix.

TITUS: Que véns Jepot?

CARUSSO: Això li preguntes? No veus que se'n mor de ganes.

JEPOT: (*Després d'un moment de dubte*) No. Em quedo.

TITUS: Ja t'hi veurem abans de gaire.

JEPOT: M'agrada perquè ets tan viu.

[**CUANITO** i **TITUS** *se'n van per l'esquerra*]

MARTINET: És l'egoisme que no li perdono. És l'egoisme de voler per ella sola fins el que li sobra després de cobertes les necessitats.

EL: No té importància, home.

CARUSSO: Si la pobra ho ha fet, segurament, pensant-se que *aixís* anava a fer-se't més agradable.

TITUS: (*D'entre bastidors i per cridar l'atenció d'en JEPOT*) Ja te'n vas, Lola? Quasi que no hi acabaria d'arribar essent tu fora.

[*Instintivament JEPOT va a mirar cap a l'esquerra*]

MARTINET: Si per una cosa d'importància material quasi bé nul·la s'ha mostrat tan descaradament ridícula. Què no faria més endavant per motius més transcendents?

CARUSSO: Tot té la importància que vol donar-se-li.

EL: Segurament que ni se n'ha donat compte ella, d'això.

MARTINET: Vaja; no diguis. Amb el que s'ha parlat.

EL: Em sembla Martinet que tens interès en convertir un gra de sorra en una muntanya.

MARTINET: Temo que no he sabut explicar-me

EL: Si t'he comprès.(!)

COSME: Sembla mentida que per un tros de clavellina...

EL: Tu no negaràs que és una bona xicota.

MARTINET: Ja t'he dit que com a tal la tenia.

EL: I que l'estimes malgrat tot.

MARTINET: Home... sí.

EL: Què ha de fer doncs per *conquistar* el teu *carinyo*?

MART: N'hi ha prou en *que's* penedeixi.

CARUSSO: Encara vols fer-la *regruar* més? No has sentit el seu plany d'ara fa poc?

COSME: Vaja; ja ho tenim tot endegat. (*Fins ara havia estat endreçant "lo" de la taverna. Acostant-se al grup*) Bueno Joanet. Encara que se t'hagi dit allò si vols anar a veure les mosses, aquests t'hi acompanyaran.

JEPOT: (*Amatent*) Ah sí. Si vols...

EL: No n'hi ha necessitat.

CARUSSO: Ja ho crec que l'acompanyaries. Fa el cor fort però les cames se n'hi van.

COSME: Són fets d'una manera avui els joves... Per una mica de res pateix ell... i pateix la Lola, i patim...

EL: Patim?

CARUSSO: Pateixen.

EL: Deu ser tota una donassa ja la Lola

MARTINET: Un bon *tipu* de n'hi ha.

CARUSSO: Sí noi!

COSME: Eixerida perquè sí.

EL: I la Sofia, parlant de tot?

CARUSSO: La Sofia ! Maca com cap més n'hi hagi.

EL: Deu tenir relacions ja?

COSME: Està per merèixer.

EL: Havíem *sigut* molt amics amb ella. Em sembla com si la veïés encara.

CARUSSO: Ha fet un canvi que no la coneixeràs.

EL: El cor em diu que sí que la coneixeria.

MARTINET: No te'n fiïs massa de *ço que't* digui el cor.

COSME: Això rai; provem-ho. Entrem a casa. Li ensenyarem retrats de *diferentes* noies, *veiam* si endevinarà qui és ella.

CARUSSO: Ben pensat.

EL: De seguida la coneixeré

CARUSSO: A les proves.

COSME: I tu què?

JEPOT: Ja vinc.

[*Van tots a casa d'en COSME. En JEPOT al darrera, a "l'esser" al llindar de la porta titubeja, no sap què fer. Decidint a l'últim anar al ball, cap on tira precipitadament, bo i mirant cap a la casa tement "esser" sorprès.*]

Ve de pressa la LOLA per l'esquerra mig envestint en JEPOT]

3. DUET CÒMIC

JEPOT: Mira't bé amb el que fas!

Ni caminar sabràs.

Valga'm Déu quina trompada!

- LOLA: Vés en compte talòs:
que ets beneit, que ets *d'allòs*.
Tinc l'espatlla ben macada.
- JEPOT: Bon *modo* de donar-me
aixís la bona nit;
si no tens més maneres
sí que t'has ben lluit!
- LOLA: Fugiu, quin *urc* que gasta
mireu's el pretensió,
vaia quines maneres
quin *modo* de fer l'ós!
- JEPOT: Noia, res jo he dit,
m'ha semblat
que volies enraonar-me.
- LOLA: Ja pots dir, decidit,
ja he notat
que desitjaves parlar-me.
- JEPOT: Parlarà, ben segur jo n'estic
en la més gran confiança.
- LOLA: Que els seus mots, són un fet,
És ma segura esperança.
- ELS DOS: Si és que alguna cosa
et pensaves dir
sense cap *reparo*
ja pots fer per mi;
que sóc tot orelles
que estic sols per tu
i que del que diguis
res sabrà ningú.
- JEPOT: Digues presumida, digues tot seguit
- LOLA: Digues de seguida, digues presumit
- ELS DOS: un poc de silenci
que t'escolto... pst.
- JEPOT: Tu sabràs què voldràs,
tu diràs *perquè'm* demanaves.
- LOLA: Un esforç i res més!
Vinga; què és - el que dir pensaves!?
- ELS DOS: Apa decideix-te
que *sofreixo*, ves!
Digues què volies,
digues ben clar què és!

ELS DOS: Ah; jo res.

JEPOT: No comprenc ton posat
si és que t'has espantat
que d'aquest *modo* emmudeixes!?

LOLA: Ben segura jo estic
que et passa un greu *fatic*
que *aixís* em miris i enrogeixis.

JEPOT: Se't coneix en la cara
que'm desitges parlar:
no sé pas què t'espanta
per mi pots començar!

LOLA: Veig que la intenció et guia
de dir-me alguns quants mots,
apa, doncs, de seguida
per mi començar pots!

JEPOT: (Em dirà, ben clar ho veig,
ja és segur:
Jo per tu *sofreixo*.)

LOLA: (Pensarà, ben cert és:
jo per tu
ai! Em consumeixo)

JEPOT: (Aquells mots tot amor,
tot dolçor
van a sortir dels seus llavis.)

LOLA: (El pobret com pateix
recordant passats agravis.)

ELS DOS: Si és que alguna cosa
et pensaves dir,
sense cap *reparo*
ja pots fer per mi;
que sóc tot orelles
que estic sols per tu
i que del que diguis
res sabrà ningú.

JEPOT: Dignes presumida,
dignes tot seguida
un poc de silenci
que t'escolto... pst.

LOLA: Digues de seguida,
digues presumit
un poc de silenci
que t'escolto...pst

ELS DOS: Ja, ecs!

[Bo i fent-se "llenguots", torna cada un al lloc d'on havia vingut.

Pausa.

Vénen per l'esquerra totes les dones]

4. CHOR D'AFICIONADES AL CINEMA

DONES: De la pantalla un as
ens ha vingut a veure
mireu; ho estic palpant
i quasi no ho puc creure.
L'emoció a mi em sorprèn
i arribo a preveure
que d'eix estat sols ell
fàcilment ens pot treure

De la pantalla un as
ens ha vingut a veure

Si serà, si no serà
que en mi se fixi l'artista (?)
si serà, si aixís sigués
que ell en mi fixés la vista.(?)
Per si fos, per si no fos
no em deixa viure el deliri (!)
per si fos me'n vaig ben prest
una conversa a tenir-hi.

Em domina un calfred
com bé en ma faç es pinta
i és que ja em veig filmant
quilòmetres de cinta.
Amb escenes galants
d'amor i de tendresa
posant de manifest
la meva gentilesa

De la pantalla un as
ens ha vingut a veure.

Un as ens du l'atzar
oh! quina meravella
si'm veigés qualitats
per a aixecar-me a estrella.
De l'objectiu davant
sens dubte em vaig a veure.
L'enveja *que'm* tindran
és fàcil de preveure

SOFIA: La Barrientos s'ha volgut burlar de nosaltres.

BARRIENTOS: Tan cert, dones!

LOLA: On és doncs ara?

BARRIENTOS: Ah, què se jo.

NATI: Vols dir que era El?

BARRIENTOS: Exacte.

BALICA: Què és tot aquest tràfec? Que ha passat alguna desgràcia?

SOFIA: Ca. Coses d'aquesta.

BARRIENTOS: Quan he sortit de casa era aquí amb el teu pare, en Carusso i tots els del carrer, eh mare?

ANNETA: Un xicot amb ulleres, primet; sí que hi era, la veritat.

LOLA: Doncs jo quan la Barrientos ens ha portat la nova m'he *adelantat* i no hi he trobat més que aquell ximple.

NATI: On s'haurà posat?

SOFIA: Jo que *ja'm* veia estrella.

NATI: I jo.

LOLA: Totes ens hi veiem d'estrelles.

BALICA: Ai besa'm els peus. Què estan dient aquestes criatures?

SOFIA: Al menys que sigui a casa... (*hi va*)

BARRIENTOS: Vols dir?

SOFIA: Oh quina visió, sí que hi és.

TOTES: És guapo?

SOFIA: Guapo i simpàtic. Com en les pel·lícules.

BARRIENTOS: És una *monada*.

NATI: Ai, el cor quins salts que em fa!

LOLA: A veure'l.

TOTES: Entrem-hi.

[*Entren precipitadament a la taverna*]

ANNETA: Ai Senyor! Deixa'm-les seguir.

BALICA: Ara mateix *te* serà hora. Va més acaserada la mare que la filla.

[*ANNETA se la mira amb mirada provocativa, dubta uns moments, se la mira amb menyspreu i segueix les noies*]

BALICA: (*Aguantant la Lola*) On vas tu també?

LOLA: Deixeu-me.

BALICA: Qui és aquest gran personatge que *vos* fa córrer?

LOLA: El. No *vos* ho han dit?

BALICA: No sé pas qui vols dir.

LOLA: Ningú doncs.

BALICA: Escolta'm. Quina pressa!

LOLA: Ai mare, no m'amoïneu.

BALICA: Explica't. Qui ve a ser aquest El?

LOLA: És un artista de cine.

BALICA: Que hi ha atracció també avui?

LOLA: No; un que hi surt.

BALICA: Que en surt? No hi veig la punta. També en sortiu vosaltres cada diumenge, i la gent com si tal cosa.

LOLA: Que hi treballa.

BALICA: Ah. Una mena de porter, vaja. I per això aquest corri-corri. Ai, besa'm els peus. Nosaltres ens en donàvem de menys d'enraonar amb els porters de *treiatru*.

LOLA: Si no és porter ...Ai mare, que ets de mal entendre. És artista. És d'aquells que fan pel·lícules.

BALICA: D'aquests que corren per sobre el llençol?

LOLA: La pantalla, se'n diu.

BALICA: I l'heu pogut conèixer?

LOLA: Quin mèrit. Tots els coneixeria.

BALICA: Tots! Deu haver-n'hi una dotzena, almenys?

LOLA: Una dotzena de dotzenes, voldreu dir.

BALICA: I els coneixes tots?

LOLA: Tots.

BALICA: Reis de la vida, quina memòria! Però no, no ho vull creure.

LOLA: Hi ha l'Adolf Menjou.

BALICA: Fins del que mengen estàs *enterada*? En tot es fixen aquestes criatures.

LOLA: En Douglas Fairbanks.

BALICA: Com has dit?

LOLA: En William S. Hart.

BALICA: Peixos i tot hi surten?

LOLA: I qui *vos* parla de peixos?

BALICA: Has dit sart. A casa nostre sempre ha sigut un peix un sart.

LOLA: Doncs al cine és un artista.

BALICA: Qui més hi ha, digues, qui més hi ha?

LOLA: La Magda Kennedy.

BALICA: Sí, sí. Que nedi. *Veiam* si agafarà el sart nedant.

LOLA: Ai mare. Vós també...

BALICA: Digues, digues.

LOLA: Tants n'hi ha. Larry Semon.

BALICA: Deu ser burro aquest.

LOLA: El fa el burro, però ben eixerit que és.

BALICA: Ah, el fa. Per això deuen cridar-li: arri Simón!

LOLA: És el seu nom, dona.

BALICA: Va, va, va. Ja feia bé aquella vella de no voler morir-se. I deuen guanyar molts diners aquesta gent.

LOLA: Els que volen. Per això desitjaria *esser* estrella i estic segura que agafant coneixença amb El m'aplanarà el camí.

BALICA: Bé, i serà prou a temps. Massa que la portem tots a sobre l'estrella bona o dolenta.

LOLA: Però vós no sabeu que quan més aviat en sigui més aviat me faré una fortuna.(?)

BALICA: I tots aquests que has dit n'han fet de fortuna?

LOLA: Aquests i d'altres. En Charles Ray.

BALICA: *Hasta* en Charles!

LOLA: Però no el que vós imagineu.

BALICA: Com que parlàvem de fortunes i has dit que en Charles rai.

LOLA: S'ho diu, dona, Ray.

BALICA: Ai, besa'm els peus. Però què faràs doncs tu, Lola Puig. Tots es diuen noms estranys. Veuràs. Nomenen algun altre.

LOLA: En Farnum, Tom Mix.

BALICA: Sempre deuen barallar-se aquest parell.

LOLA: I ara, perquè?

BALICA: Tu diràs; Tom Mix. Gat i gos.

[*Se sent una forta rialla dintre de la taverna*]

LOLA: Sentiu? Ai, que ja les altres l'hauran conquistat!

BALICA: On vas ara?

LOLA: A fer-me estrella.

[*Se'n va decidida*]

BALICA: Estrella? Nom de gos també. Està vist que només busquen noms de bèsties aquesta família. (*per la noia*) Qui sap on para. Quin deliri aquesta criatura. Ai, Senyor! A veure, deixa'm entrar un moment. *Veiam* si sense pensar a mi em faran *lucero*

[*Al anar a entrar surt Cosme.*]

BALICA: Escolta, tu. Qui és aquest gran personatge que diu que tens *alotjat* a casa i porta eixebrades totes les noies del barri perquè diu que té una gran especialitat en fer estrelles?

COSME: Estrelles? Al menys que sigui pintor.

BALICA: Bé, però digues; quina mena de jove ve a ser? Hi ha un deliri i un esparverament entre les noies...!

COSME: No me'n parlis. Sembla que se'l *tenien que* menjar aquí dintre.

BALICA: Quin misteriós personatge serà, doncs? Ni que ens hagués arribat el rei.

COSME: Ca dona, és en Carol.

BALICA: Ja me l'ha dit la Lola un nom *aixís*.

COSME: Sinó que aquelles no sé què s'havien imaginat d'un d'aquests que fan cine...

BALICA: Ah. I no en fa?

COSME: *No't* dic; si és en Carol.

BALICA: Entesos doncs.

COSME: Que sí, dona. En Joanet. *No't* recorda d'en Joanet?

BALICA: Si no t'expliques més clar...

COSME: El noi d'en Joandó.

BALICA: En Joanet!! Què *me* dius?

COSME: Sí dona, en Joanet.

BALICA: Deu estar fet tot un homenàs.

COSME: Tot un senyoràs *més bé*.

BALICA: Ai, Senyor, el temps com passa. Deu haver vingut per...

COSME: Ha hagut d'anar per no sé quina diligència a Palamós, i el seu pare li ha recomanat, li ha dit: sobretot, de passada, *no't* descuidis d'anar a veure aquella família.

BALICA: Pobre Juandó. Com se'n recorda.

COSME: No deixa de pensar-hi un sol moment, ha dit el noi; i si tingué el pressentiment de falta sense haver-nos donat qualsevol dia una sorpresa, ell creu que la pena i l'enyorament el matarien.

BALICA: Era un bon xicotàs. (*pausa*) *Ja't* deu haver parlat el noi...

COSME: De què?

BALICA: Tu diràs.

COSME: No hi caic.

BALICA: Vaja home!

COSME: A fe que si no t'expliques més clar.

BALICA: De la noia; no facis el desentès, de la Sofia.

COSME: És clar que me n'ha dit alguna cosa; i per la Lola també; i per totes les dames ha demanat.

BALICA: Bé; no facis *el Simón de l'ombra* ara. Sembla que *no't recorda* que les seves mares en tenien una il·lusió de veure'ls sempre junts.

COSME: Eren unes criatures *allavores*.

BALICA: Sempre se'ls contemplaven embadalides i ho deien a cada punt que serien més endavant l'un per l'altre.

COSME: Sí que hi tenien una mania.

BALICA: Ai, Senyor! Si se'ls podien veure. Ara que fa tanta planta la Sofia.

COSME: I en Joanet també. *Ja'l* veuràs . És tot un senyoret.

BALICA: Qui els hi havia de dir que ni l'una ni l'altre se'ls veurien grans.

COSME: No me'n parlis. És món.

BALICA: Mireu, no hi puc fer més. Quan començo a pensar en tot aquell temps, em sento una mena de cosa tota jo...Ara mateix, quan *me* deies allò d'en Juandó, me venien unes ganes de plorar.

COSME: *Dóna* tristesa pensar-hi.

BALICA: I alegria i...No ho sé *ço* que fa; però hauria plorat de bona gana.

COSME: Era un bon veí, en Joandó.

BALICA: Una bona persona. No hi són rares aquestes amistats tan desinteressades.

COSME: No, que no hi són.

BALICA: Ara una ha d'anar amb peus de plom al parlar perquè si no n'*agravies* a un, fereixes a l'altre.

COSME: Ja pots tornar-ho a dir.

BALICA: El teu bordegàs mateix sense anar més lluny, tossut com una banya de bou està aquí fent corsecar la meva pobra Lola...

COSME: No ho diguis això. Si és ell que no menja ni dorm ni és bo per res, en tot el dia pensant amb la teva mossa...

BALICA: *Què'm diràs si jo veig cada moment com la pobra...*

COSME: Què m'explicaràs ; si jo palpo les conseqüències...

BALICA: Abans *no's* veien aquestes coses.

COSME: Hi havia més sinceritat en tot.

BALICA: Això que dius, el que teníem al cor, teníem a la boca.

COSME: Érem com una gran família. Amatents tots on se sabia una desgràcia...Sabíem en canvi divertir-nos quan era hora de fer broma.

BALICA: Mare de Déu si en sabíem.

COSME: Aquelles *fontades* que organitzàvem.

BALICA: Amb aquella alegria; i aquells cants que s'hi feien.

COSME: Sí. No...No tornaran més aquells temps.

BALICA: I en tocant a ballar...

COSME: Ui, el ballar! Ara no saben què és el ball.

BALICA: Abans, abans donava gust. Te'n recordes d'aquells rigodons?

COSME: Què dius? Com si els *estés* veient. I tu?

BALICA: Encara en ballaria algun si arribàvem a fer colla.

COSME: Ja ho crec que el ballaria!

BALICA: I aquelles masurques?

COSME: I les americanes? Aquelles americanes de sota l'aranya que la música anava desgranant que semblava que t'acompanyava a seguir el compàs.

BALICA: I el *pile*.

COSME: Oh; el *pile*. Allà, allà es veia la traça d'un bon ballador.

BALICA: *No'l* ballava qui volia, no.

COSME: Era la meva especialitat.

BALICA: El ball que m'esperava amb més deliri.

COSME: Aquelles filigranes amb la punta i el taló que esperaven que l'*orquestra* rompés amb el peu esquerre endavant.

BALICA: Amb el dret.

COSME: Amb l'esquerre.

BALICA: No, home.

COSME: Tu diràs que ens agafàvem *aixís*.

BALICA: *Aixís* (*Agafant-se*)

COSME: Amb el cos lleugerament endavant com per donar-nos embranzida, i *adelantant* el taló esquerre...

BALICA: El dret.

COSME: I quan la música rompia... Com feia? Ara *no'm* ve present.

BALICA: Que sí. (*Taral·leja un punt de pile*)

COSME: Ànsia Balica.(!)

[*I ballen els primers compassos. Els sorprèn Annetta que surt de la taverna*]

ANNETA: Mireu la mosca morta.

BALICA: Quina vergonya!

ANNETA: Pots ben dir que les altres van acaserades, que tu...

COSME: No en facis cas. Ha sigut recordant les coses d'aquells temps.

ANNETA: Les maldats d'aquells temps, devíeu recordar.

BALICA: I ara; què s'ha pensat aquesta desvergonyida.

ANNETA: Ara mateix *vos* serà hora

COSME: Escolta dona. *Jo't* prometo que...

ANNETA: Naturalment que no havia d'entrar, que ja sabia que havia de trobar-se amb algú.

BALICA: I encara que fos *aixís*. Que te n'havia de demanar consentiment?

ANNETA: Qui sap?

BALICA: Valdria més *que't* cuidassis de les coses de ta casa. *Brutau*, més que *brutau*.

ANNETA: A qui diràs *brutau* ara?

BALICA: Ja ho saps que mai has sigut res de bo.

ANNETA: Puc anar amb el cap ben alt; que no tu pots dir-ho *aixís*.

BALICA: Ja ens explicaràs el perquè d'aquell jove *que't* varen trobar a casa.

ANNETA: Reis de la vida, i quina barra! *Trapassera* més que *trapassera!*

BALICA: On va aquesta pa i *fartassa!*

[*Van per agafar-se*]

COSME: Au, au. *Deixeu-se* de coses.

[*Vénen els de la taverna*]

CARUSSO: Què són aquests crits?

COSME: I quina manera de treure's els drapets al sol.

ANNETA: Ca; Aquest dipòsit de virtuts, que l'he trobada aquí arrapada amb en Cosme.

BALICA: En voleu més, aquesta poca vergonya!

COSME: Ei, ei. No hi vulguis guanyar tant, Anneta.

BALICA: I deixa-la estar!

COSME: Ens has trobat ballant.

TOTS: Ballant?

LOLA: Ara mateix *vos* serà hora.

CARUSSO: Té coses amagades en Cosme.

MARTINET: Quin *aconteixement* celebràveu?

JEPOT: Jo no sé per què havia de destorbar-los.

CARUSSO: Apa; torneu-hi. Com si hagués succeït.

COSME: Què faríem Balica?

BALICA: *Ala*, boig!

COSME: Sentiu? *Ala* boig. Amb la gràcia que ho diu!

CARUSSO: A veure si encara en sortirà alguna cosa d'això.

COSME: Ja som de la reserva, nosaltres.

BALICA: I després; què voleu que fem, pobres *vellercassos* com som quan els que estan en el pèl de la joventut els tenim sempre a espases tirades.

CARUSSO: Això d'espases tirades, Balica...

BALICA: Què vols dir?

CARUSSO: Que a vegades d'on menys es pensa salta la llebre.

COSME: Tanmateix hi ha preliminars de pau?

BALICA: De debò Lola?

LOLA: Ai no ; ni ganes.

COSME: És dir Jepot que...

JEPOT: Jo? Ara hi fan el mànec.

ANNETA: Què diuen, nois?

CARUSSO: *Deixeu-se* de preliminars de pau. Una aliança en perspectiva tenim, si no m'enganyo. (*Senyalant a Joanet i Sofia*)

NATI: Mare de Déu. No és pas que no es vegi.

LOLA: Han quedat fletxats a la primera vista. Si ni tan sols ha dit res a les *demés*.

BARRIENTOS: No tant, tampoc. Amb mi s'ha mostrat molt amable.

COSME: Està tant abstret que ni se n'adona de nosaltres.

BALICA: Té raó. *Vina'm* aquí, bona peça! Això són maneres de comportar-se?

EL: Hola. La Balica! Què tal Balica?

BALICA: Què tal? Ja te'l donaré jo el què tal. *Vina'm* aquí home, *vina'm* aquí.(!)

NATI: Ens ha ben enredat la Barrientos!

BARRIENTOS: Què voleu dir? Que no hi te una tirada?

LOLA: Tanta tirada com vulguis, però és en Joanet.

BARRIENTOS: No diguis pas, que és idèntic a El.

LOLA: Nosaltres que ja ens veiem estrelles!

NATI: I tant!

JEPOT: Heu quedat ben estrellades.

LOLA: Mireu quina gràcia.

JEPOT: Que dius alguna cosa Nati?

NATI: Qui, jo? I ara , noi.

JEPOT: Em pensava que algú havia dit quelcom.

LOLA: (*Posant-se un dit al front*) Ai.

MARTINET: I no preferiu que hagi vingut en Joanet que aquest artista que anomenàveu?

JEPOT: Sí noi.

LOLA: (*Sense convicció*) Naturalment.

BARRIENTOS: Ah, jo sí.

MARTINET: Un amic de tota la vida que ha estat enyorant-nos *mentres* les necessitats del viure han tingut allunyat de nosaltres i que ara a l'*estrenye'ns* la mà ho ha fet tan pregonament emocionat, es dibuixava una satisfacció tan fonda i sincera en l'expressió del seu rostre, que això sol val més que tot el que podíeu esperar d'aquell desconegut que *vos* té el cervell capgirat

LOLA: Tot el que vulguis, però com que la Barrientos..-

MARTINET: No veieu, infelices, que aquell home ni té la noció que existeixi aquest racó de món i que encara que la casualitat l'hagués portat aquí no s'hauria *donat* de vosaltres més que per dir-vos quatre paraules buides i sense solta per veure si amb l'ascendent que s'hauria reconegut, de seguida es feia posseïdor de les vostres virtuts?

NATI: I ara. Què t'has pensat?

LOLA: Sempre he sentit a dir que una noia és per un rei.

JEPOT: I que els ulls s'enamoren de les llegendes!

MARTINET: Si ja amb les del seu braç i condicions s'hi casen *prometent-els-hi* tot, i acaben abandonant-les als quatre mesos.

BALICA: No hi contaves trobar-la tan maca la Sofia, eh?

SOFIA: Ara vol burlar-se de mi, la Balica.

El: I la vostra noia; i totes s'han tornat que *dóna* bo de veure-les

BALICA: Però la Sofia més.

El: Com les altres.

BALICA: Ah, bergant.

COSME: L'ha coneguda de seguida, eh tu?

CARUSSO: Sí; li hem ensenyat retrats de *diferentes* noies, i sense titubejar, d'*aixís* que l'ha vista ha dit de seguida: és aquesta.

SOFIA: I jo també l'he conegut al moment. Quan a l'entrar me'l trobo voltat de tots els altres, no he pogut ofegar un crit de: si és en Joanet!

ANNETA: L'instint de la joventut.

BALICA: L'instint del enamorats.

SOFIA: Tant com enamorats.

BALICA: No veus que quan tu hi vas, jo ja en torno.

SOFIA: Per haver-lo conegut? Què té d'estrany? Érem tan amics quan s'estava al carrer...

BALICA: Res, Joanet, que vull ser la primera en donar-te l'enhorabona.

EL: Em sembla que *vos* precipiteu.

COSME: Els ulls deuen fer-te pampallugues.

ANNETA: Estem en mala època per aquestes coses.

BALICA: Per què hi ha *crisis*? Els enamorats sí que se l'escolten bé la *crisis*. I després que tothom pogués plorar-hi amb els seus ulls.

CARUSSO: Perquè ha passat un mal aire. No veus que totes les parelles del carrer estan renyides.

EL: Totes no.

COSME: Totes; totes.

EL: Jo bé sé que en Martinet ha fet les paus.

COSME: Ah sí? Vet aquí perquè *no's* diuen res.

EL: Com s'entén? Si ells mateixos m'han dit ... Martinet!

MARTINET: Dignes.

EL: I doncs; què és el que m'havies promès?

MARTINET: Sí home; però jo entenc que ella és qui *deu* començar.

CARUSSO: Ja hi som.

ANNETA: És on s'encallen tots els carros.

BALICA: Com la Lola i el bordegàs d'aquest.

EL: (Fa "ademàn" de cridar a la **Barrientos**) Ara *no'm* recorda com se diu la teva *novia*.

COSME: *Digue-li Barrientos.*

CARUSSO: Barrientos. Mira què diu en Joanet.

JEPOT: Si necessiteu un cop de mà.

BALICA: Un cop de mà? Tu pla bé el necessites el cop de mà.

JEPOT: Però quina sogra que m'he deixat perdre. No se'n troben de dones com vós.

CARUSSO: Festegeu primer la sogra, que la jove la tindreu.

BALICA: I que ja ho pots tornar a dir.

BARRIENTOS: Ja ho sap ell que no era per l'egoisme de voler *esser* més que les altres.

ANNETA: Massa bona ha *sigut* la criatura.

MARTINET: Doncs *no's* comprèn...

COSME: I deixeu-se de coses.

CARUSSO: Al gra, al gra.

BARRIENTOS: Va *esser* més per *donar-les-hi* una lliçó.

SOFIA: Ja veig on vas; sí Martinet, sí. Té tota la raó la Barrientos.

COSME: Ai, gràcies a Déu...

SOFIA: Nosaltres el diumenge abans ens vàrem quedar amb dos clavells algunes, i no vàrem *vulguer-ne* donar cap a *n'ella* que havia quedat sense.

MARTINET: *Aixís* la cosa canvia molt d'aspecte.

BARRIENTOS: Mira si és *aixís* que ja fa dos diumenges que totes porten clavells meus.

LOLA: Teus no.

ANNETA: Ah no?

SOFIA: No noia, no. Si ens els dóna l'Angeleta de l'altre carrer.

ANNETA: Jo mateixa els hi portava cada festa.

MARTINET: Perdona'm. No els sabia tots aquests detalls.

ANNETA: Els homes, si tots sou de *pisto*.

COSME: A vegades les *apariències*...

BARRIENTOS: Un home tan eixerit com ell no se n'havia de fiar de les *apariències*.

MARTINET: Per mi com si res hagués succeït.

BARRIENTOS: Ai que estic contenta!

CARUSSO: Que estic contenta? No se t'acorreix res més?

BARRIENTOS: Ah, sí. Donar les gràcies a en Joanet per la seva felicitat intervenció.

CARUSSO: Fui dona. Si fossis del nostre temps sabries que les que tenen una veu tan bonica com tu, expressen l'alegria d'aquests moments amb una cançó d'aquelles que surt de l'ànima.

BARRIENTOS: Ai, quina vergonya.

SOFIA: Au sí; té raó en Carusso.

NATI: Ben pensat.

BARRIENTOS: Tanta gent...

BALICA: Tingues compte que no't mengin.

COSME: Que no som tots coneguts per, ventura?

5. DUO TIPLE TENOR

BARR: Ai l'amor pel *que'm* delia
i que plorava perdut,
el dolor *que'm* consumia
s'ha tornat prest alegria
amb el goig que ara he rebut.

L'amor pur que en mi alenava
s'ha *agrandat* al *retrobà'l*;
si ma vida ans emplenava
amb l'*ingert* que ha rebut ara
s'ha fet doblement més gran.

Un amor tenia,
un amor jo tinc,
l'*il·lusió* d'un dia
més viva mantinc.
Per l'amor sofria
que em va abandonar
amb quina alegria
l'he tornat trobar.
L'amor meu d'un dia
fortament sostinc;
l'amor que tenia
sempre més retinc.

CARUSSO: Ara en les sarsueles tu hauries de contestar-li.

MARTINET: Jo?

CARUSSO: Permet's que ocupi el teu lloc?

MARTINET: Feu, feu.

CARU: No pots capir la tortura,
no pots capir el greu dolor,
la prova *crudel* i dura
que en considerar perjura
vares sotmetre al meu cor.

Bo i pendent de tes maneres
eternament he viscut;
de tes festes juganeres,
de tos goigs, de tes quimeres,
esclau sempre m'has tingut.

Compte si sofria;
digues mon pesar
quant m'entristiria,
veient desviar.

Trista melangia
per la que volia
de mi es va emparar
Dir doncs no podria
amb quina alegria
l'amor que tenia
torno a retrobar.

TOTS DOS: *L'il·lusió* que era esfumada
novament se n'és vingut,
ha rebut una alenada
de vida que m'ha donada
nova saba i joventut.

Vora teu somriu tot ara,
vora teu tot és més bell.
Si l'amor ens fa somriure,
si eix amor alegre el viure
ves doncs si ens desfarem d'ell.

Un amor tenia,
un amor mantinc,
per ell donaria
fins el que no tinc.
Per l'amor sofria
que'm va abandonar
amb quina alegria

l'he tornat trobar.
L'amor meu d'un dia
fortament sostinc,
l'amor que tenia
sempre més retinc. Ah!

TOTS: Molt bé.

EL: Se us felicita.

CARUSS0: Doncs *què't* pensaves.(?)

SOFIA: Ho fan bé, eh?

El: Que si ho fan bé, dius?

JEPOT: *Mentres* tinguem la Barrientos i en Carusso serem els amos del poble en qüestió de cant.

COSME: (*Que ha quedat formant grup amb la Balica*) Et dic que no pensa, ni somia ni rumia res més.

BALICA: Doncs ara que sembla que l'aire s'ha girat per bé, hauríem d'aprofitar-ho.

COSME: Per mi fet.

BALICA: Qui sap si tu emprenies la Lola i jo el teu noi?

COSME: A les tres.

[COSME crida a part a la LOLA, prop de la porta de casa seva, BALICA s'emporta a en JEPOT a l'altre costat]

CARUSSO: Jo sí. Ha sigut sempre la meva debilitat aquesta.

SOFIA: I a n'en Martinet també l'hi agrada.

MARTINET: Efectivament. Sóc un devot entusiasta de la música.

BALICA: Però quin mal t'ha fet? Valga'm Deu, la pobre Lola, que *tinguis* que fer-la corsecar *aixís*, que no és bona per res; i joestic Déu me perdó, que agafarà alguna malaltia.

JEPOT: Pitjor seria si la malaltia agafés a n'ella!

BALICA: Creu-me que són ben bé coses de riure aquestes.

JEPOT: Però si és ella, dona, que ni em mira la cara i aprofita tots els moments per fer-me *mueques*.

BALICA: I com te les pot fer les *mueques* sense mirar-te?

COSME: Per què t'has de comportar *aixís* amb en Jepot? Que sembla que el tinguis trastocat, i se m'ha tornat un estaquirot que tot el dia està distret i sembla que tingui un enze a la botiga.

LOLA: Això ell, que sempre em fa postures i diu que tant se li en dóna de mi com de *lo* que ha trobat avui.

COSME: Sí; però es mor de ganes d'enraonar-te i sembla que se't *tingui* que menjar amb la vista, i té un deliri que no para fins trobar-se prop teu.

BALICA: Ai, besa'm els peus. Si no ho sabré jo que estic cansada de trobar-la tot el dia pansida i que més de quatre vegades l'he atrapada plorant pel paper que tu li fas.

JEPOT: Com que ella...

COSME: Bé, concretem. I tu per la teva part?

LOLA: Ah, per mi res. Sinó que ell...

COSME: Ell? No en té poques de ganes *de* que s'acabi aquest estat de coses. *No'l* veus com et mira amb una mirada plena de...? No sé com sou fetes les noies d'ara que no sapigueu comprendre el valor d'una mirada.

LOLA: A mi?

BALICA: Si jo estic que fins t'ha fet senya *de* que hi vagis.

JEPOT: A mi, tot justament?

COSME: Has vist? T'ha fet que hi anessis.

LOLA: És cert?

JEPOT: Si és *aixís*...

BALICA: Au, com una reina.

[*S'apropen els dos*]

JEPOT: Què volies?

LOLA: *No'm* demanaves?

COSME: (*Acostant-se al grup general*) Nois, nois. Mireu.

ALGUNS: *Aixís* estem?

COSME: Pst...

LOLA: Tu has sigut.

JEPOT: Jo?

BALICA: Em farien *esborrar* quan els veig tan ensopits. Què volies, què volies? Que el que ha sigut ha sigut i aquí no ha passat res, vet-ho aquí.

JEPOT: Per mi fet, sinó que ella...

BALICA: Ella i tu i tots plegats. No se'n parla d'això.

COSME: Això, això sí que és una dona!

ANNETA: Això acabarà amb un casament doble com si ho *estès* veient.

BALICA: La denteta *que't* faran.

COSME: Ja estem *curats* d'espants nosaltres.

LOLA: Com que sempre em feies aquelles *mueques*...

JEPOT: Aquelles *mueques*! Si haguessis vist com estaven els meus *dintres* davant del teu menyspreu, no estranyaries que no hagués pogut contenir l'exteriorització d'una ínfima part del meu dolor

BALICA: I bé, Carusso, que no són com les persones aquest bé de Déu?

CARUSSO: I això?

BALICA: Que no *tenen* de fer com les sarsueles, ells?

CARUSSO: No, que ho fan massa malament.

ANNETA: Tapem-nos les orelles en tot cas.

BALICA: Mira't la presumida. On va això? Perquè la Barrientos té una mica de veu...

COSME: Bé, bé; tinguem la festa en pau.

EL: Jo seria del parer de celebrar-ho.

CARUSSO: Ja està dit!

MARTINET: Ben pensat.

COSME: Hem de fer un ball *espaterrant* que se'n parli per tot el poble

NATI: Oh! Un ball.

CARUSSO: Vinga. Ja passaré el barretet. Per la meva part hi poso un parell de pessetes. Veieu!

JEPOT: *Manus limpias* com un *carbunero*.

COSME: Quin miracle!

MARTINET: Fora. No ho volem saber *lo* que poseu.

ANNETA: Tothom que posi el que bonament pugui.

CARUSSO: Apa Joanet.

EL: Aquí va això.

CARUSSO: En fas massa. I tu?

SOFIA: Teniu.

CARUSSO: A veure vosaltres (*Va passant el barretet*)

SOFIA: Creu-me. No sé per què però el cor m'ho deia que un dia o altre havies de deixar-te veure.

EL: I oh, com m'hi dalia per venir. Quan el pare va insinuar-me la idea, vaig precipitar-me tant a donar la meva conformitat, queestic que ni el vaig deixar acabar.

SOFIA: Jo n'havia tingut un pressentiment sempre. Malgrat els anys transcorreguts, sovint, sovint la meva imaginació se'n volava cap a aquell xicot *dissiplent* amb el que tant ens havíem divertit a llavors criatures.

EL: I el veies encara menut amb aquell davantal ratllat.

SOFIA: La teva fisonomia anava evolucionant amb el temps. Et veia un jove distingit, elegant, guapo, i...mira; no m'he equivocat. T'he conegut de seguida.

EL: Jo igual. *No't* diré *que't* portés gravada a la imaginació perquè a casa en parlem cada dia de les coses d'aquest carrer, però sempre d'entre les seves figures una en destacava en la meva ment.

CARUSSO: T'he deixat l'últim per provar-te la consciència. Quant vols posar-hi Cosme?

COSME: Jo? El que falti. S'ha de vessar tot avui!

CARUSSO: El que falti per què?

COSME: Home per l'*organillo*.

CARUSSO: Si en tenim per llogar-ne dos!

COSME: Per llogar-ne dos dies? Nois; vos heu portat com homes.

[*Vénen TITUS, CUANITU i altres joves*]

CUANITU: Quin miracle. Fixeu-vos. En Martinet ha fet les paus amb la Barrientos.

TITUS: I en Jepot amb la Lola, que no els veus?

COSME: Quin miracle, quin miracle! A *n'aquí està el miracle; dintre la gorra d'en Carusso.*

CUANITU: Dintre la gorra? *Veiam-lo.*

CARUSSO: Apa jovent, que és qüestió de *puginar*

TITUS: No estem pas per coses tristes.

CUANITU: A bones ens convideu.

COSME: Vaja, no feu pregar.

TITUS: Si no dieu de què es tracta...

BALICA: Tenim un ball amb escabetsx.

COSME: Per celebrar el miracle que *haveu vist.*

TITUS: Si és *aixís...*Ja sabeu que sempre faig per un pel ball.

CUANITU: I d'altres.

COSME: Au doncs Carusso. Quan haguem pagat tots *jo'm* faig càrrec del que falti per *l'orquesta.*

TOTS: *Orquesta?*

CARUSSO: Mireu; sinó ho veig no ho creuria.

COSME: Som *aixís* nosaltres.

BALICA: Som els reis del barri.

CARUSSO: Del barri i de la barrila.

TITUS: Quina enveja ens tindran a baix.

JEPOT: Qui sap si tornàvem a renyir d'aquí quatre dies.

LOLA: Ai, no. No sé pas si ho aguantaria.

JEPOT: *Aixís al fer les paus* tornàriem a celebrar-ho.

CUANITU: Deurà *esser* aviat això, parlant de tot.

CARUSSO: Aviat? De seguida.

COSME: Demà mateix.

BALICA: Sí; no fos que sortís alguna altra clavellina a portar *engrinyes* al carrer.

COSME: I en Joanet *que té* de quedar-se.

CARUSSO: No faltaria més.

MARTINET: Si per ell se fa la festa.

SOFIA: És clar *que's té* de quedar.

EL: Em quedaré. *Aixís* tindré temps per parlar-vos reposadament, Cosme, d'un assumpte molt *serio*.

COSME: *D'on* surt ara amb coses sèries?

BALICA: Ho veus *què't* deia?

NATI: Ai. Va resultant com de cine això.

COSME: Vols dir que...

BALICA: Tu diràs.

TITUS: Un altre casament! Sí que ho sembla un final de pel·lícula.

CUANITU: Com de cine. Te raó.

ANNETA: Quina gràcia.

LOLA: Sí que hi acabarà com al cine.

COSME: Nois, nois. Girem-nos d'esquenes doncs.

BALICA: I ara, per què?

COSME: Girem-nos d'esquenes o tapem-nos els ulls.

CARUSSO: *Que't* tornes boig?

COSME: Diu que ha de tenir final de cine. Allà als que no els hi va ni els hi ve, es giren dissimuladament. Girem-nos tots doncs. Deixem que se'l facin ben llarg.

CARUSSO: Ja claudiques?

COSME: Què vols dir?

CARUSSO: Que vols final de cine. Som del temps de la sarsuela nosaltres.

COSME: I què?

CARUSSO: Que ha d'acabar amb un *coro* general.

COSME: Sí que tens raó. I amb un ball espantant.

CARUSSO: Som- hi doncs?

COSME: Vinga; una d'aquelles de sota l'aranya.

6. FINAL HAVANERA CONCERTANT

TOTS: Niña hermosa, bella hechicera
por tus maneras, gracia y candor,
este triste corazoncito
muy despacito,
el pobrecito muere de amor.

El poder de tus negros ojos
ay! Me está hiriendo sin compasión
con el fuego de tus miradas
vas encendiendo,
vas derritiendo mi corazón

De tu boca un *sí*
es el bien que anhele
si no me lo das,
decaído muero;
porque yo sin ti
no como ni bebo
y voy a quedar
igual que un fideo.

Te lo ruego no seas ingrata
porque me mata tu desazón
y la prueba te dará clara
si bien te fijas mi cinturón.
Por piedad ese *sí* suplico
pues languidece mi corazón:
de no dármelo hermosa niña
voy a morirte sin remisión

Sólo espero de ti
un *sí*;
suplico por favor
tu amor
y si no me lo das
va a matarme el dolor.
Venga pronto ese *sí*
que es mi vida tu amor.

TELÓ

MARTINET: Si per ell se li deu...
 SÒIA: Si clar que se li deu...
 EU: Em queda...
 COSME: D'on surt ara que...
 BALICA: He veu...
 NATE AL: Ve resultant...
 COSME: Vols dir que...
 BALICA: Tu dius...
 TITUS: Un altre moment...
 CUANITU: Com de cine...
 ANNETA: Quina gràcia...
 LOLA: Si que hi acabarà...
 COSME: Nois, nois...
 BALICA: I ara, per què...
 COSME: Girem nos d'esquena...
 CARUSSO: Que t'hoctes boig...
 COSME: Dio que ha de tenir...
 CARUSSO: Ja claudiques?...
 COSME: Que vols dir?...
 CARUSSO: Que vols final de cine...
 COSME: I que?...
 CARUSSO: Que ha d'acabar amb...
 COSME: Si que tens raó...
 CARUSSO: Sem-hi donca?...
 COSME: Vinga, una d'aquelles...

111

PARTITURES

ait que a l'he no vol far veu-les - ses davant del focat no dit

qui de dia cantel a mar no sed bo i micant-les fit a fit

poco rit.

poco rit.

4

Moderato

poco rit.

Andante

de-se-lla-se, de-se-lla-se a pare de carlar fin-fat

ra que en mi se fit xi Paratleta, si de ra

h'ixi h'igües que est en mi pa xi la nitela Paratleta

CHOR DE LES AFICIONADES AL CINEMA

par si no fol ac'ades xa ou ou el de la xi par si

fol mien eniglen fort u na con wa sa a la mis hi

48

Allegro
 con — oca — te — a — te — nis — hi
 (Boca fangada)

per — e — fel

49

me'a — vaig — des — pert
 — — — — — con — oca — te — a — te — nis — hi

molto Ritard.

APÈNDIX

Per aclarir més la situació sociocultural de l'època (els anys 20) en què es desenvolupa el sàinet incloem fotografies dels artistes cinematogràfics dels que l'obra fa esment, la majoria de col·leccions de cromos de xocolata molt populars en aquell temps, altres de revistes dedicades al llavors incipient setè art com *Popular Film*, també programes de cinema i fotografies de ganxons i ganxones.

CÉLEBRES ARTISTAS CINEMATOGRÁFICOS

Harold Lloyd (El)

SERIE A. Núm. 18.

HAROLD LLOYD

Harold Lloyd empezó por ser empleado en una compañía de ferrocarriles. Actuando en piezas de teatro como aficionado, descubrió cuál era la carrera que le convenía y se dedicó al teatro.

A los 19 años llegó a los Angeles y consiguió trabajar como comparsa en escenas de multitudes. Mack Sennet, famoso como «descubridor» de estrellas, no vio sus aptitudes, y le dijo: «dedíquese a otra cosa. En películas será siempre un fracaso».

Pero Harold no se desanimó. Cuando comenzó a trabajar en las «Sorrorome Suke Comedies» se le acusó de imitar a Charlot, por lo cual se decidió a inventar un nuevo tipo escénico. Desde entonces datan sus anteojos de carey y demás objetos raros que utiliza.

Hoy día gana tres millones de duros anuales, y gasta un dínal en sombreros, zapatos y trajes raros confeccionados especialmente para él.

EL ÚNICO, VERDADERO Y LEGÍTIMO
CHOCOLATE
E. JUNCOSA

es el que lleva

esta marca

Desconfiá y rechazad imitaciones de nombre similar

CASA FUNDADA EN 1835

DESPACHO CENTRAL: Fernando, 10

FÁBRICA: Calle Manso, 7, 9, 11 y 13

BARCELONA

HUECO GRABADO DE J. HUMBRÓ-BARCELONA

CÉLEBRES ARTISTAS CINEMATOGRÁFICOS

Madge Kennedy

Serie D. Núm. 19

MADGE KENNEDY

Madge Kennedy es el tipo perfecto del ideal norteamericano, en lo que a las faldas se refiere. Es menudita y avispada. Los norteamericanos, por regla general, como son muy altos, buscan la ley del contraste y prefieren a las muchachitas pequeñas, para cogerlas en alto y besarlas en la boca, como si fuesen muñecas de porcelana. Además, sus ojos grandes, sus ojos soñadores, sus ojos que miran, muy abiertos, un punto lejano, gustan mucho también a sus incondicionales, que, como las almas sencillas, aman el ensueño y la quimera, tal vez para resarcirse del prosaismo de su vida cotidiana.

EL ÚNICO, VERDADERO Y LEGÍTIMO
CHOCOLATE
E. JUNCOSA

es el que lleva

esta marca

Desconfiá y rechazad imitaciones de nombre similar

CASA FUNDADA EN 1835

DESPACHO CENTRAL: Fernando, 10

FÁBRICA: Calle Manso, 7, 9, 11 y 13

BARCELONA

HUECO GRABADO DE J. HUMBRÓ-BARCELONA

CELEBRES ARTISTAS CINEMATOGRAFICOS

William Farnum

Serie F WILLIAM FARNUM Núm. 19

William Farnum es uno de los actores predilectos del público femenino, que gusta de los caracteres masculinos recios, gallardos. Esto es debido al arte que pone en sus creaciones, a su figura, varonil y simpática, y, sobre todo, a su naturalidad en el trabajo, porque desempeña sus papeles con absoluta veracidad.

Sin embargo, su amable temperamento puede verse en esta fotografía.

EL ÚNICO, VERDADERO Y LEGÍTIMO
CHOCOLATE
E. JUNCOSA

es el que lleva

esta marca

Desconfiad y rechazad imitaciones de nombre similar

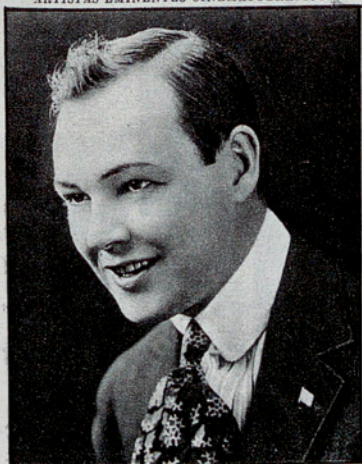
CASA FUNDADA EN 1835

DESPACHO CENTRAL: Fernando, 10
FABRICA: Calle Manso, 7, 9, 11, y 13

BARCELONA

MUELGOPARADO - MURSTO - BARCELONA

ARTISTAS EMINENTES CINEMATOGRAFICOS

CHARLES RAY

SERIE VII ESTA COLECCION CONSTA DE 20 CROMOS NÚM. 12

CHARLES RAY

Nació Charles Ray en la ciudad de Jackson, del Estado de Illinois, el 15 de marzo de 1891, siendo hijo de familia acomodada.

En el colegio demostró ya su carácter aventurero, y la noche de cierto día que habían celebrado una fiesta, Charles huyó del colegio para irse a reunir con unos cómicos pueblerinos que habían tomado parte en dicho festival. Con esta compañía recorrió casi todos los estados de América, separándose más tarde de ellos para formar compañía por su cuenta y recorrer el Canadá.

Pero fracasó este negocio, y el 12 de diciembre de 1912 se encontraba Charles Ray en New York, sin contrata.

Encontrándose en aquella situación, la casualidad hizo que un amigo le presentase a Thomas H. Ince, el cual le dió un «extra» en una película que interpretaban Francis Ford y Grace Cunard.

Desde entonces, éxito tras éxito, hasta llegar a ser el Charles Ray que hoy conocemos.

100
S.A.

181

Xocolates fins

Esteve Casas

Sant Feliu de Pallarols

IMPRENTA MODERNA - Paris, 134 - Barcelona

CÉLEBRES ARTISTAS CINEMATOGRÁFICOS

Douglas Fairbanks

SERIE B.

Núm. 19.

DOUGLAS FAIRBANKS

¿Qué se puede decir de Douglas Fairbanks, que no conozcan sus innumerables admiradores, y, sobre todo, sus admiradoras? A millares se han escrito biografías de este artista; a millares recibe las cartas pidiéndole un retrato dedicado; y muchas han sido las casas industriales que le han pedido permiso para dar su nombre a determinados productos industriales.

Es actualmente esposo de Mary Pickford. Hombre de condiciones artísticas excepcionales y de una agilidad y destreza insuperables; el público solicita y busca sus películas, que le producen ingresos fabulosos.

EL UNICO. VERDADERO Y LEGÍTIMO
CHOCOLATE
E. JUNCOSA

es el que lleva
esta marca

Desconfiad y rechazad imitaciones de nombre similar

CASA FUNDADA EN 1835

DESPACHO CENTRAL: Fernando, 10

FÁBRICA: Calle Menso, 7, 9, 11 y 13

BARCELONA

MUECO GRABADO DE J. MUMBRÚ; BARCELONA

Popular Film

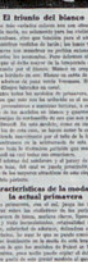
WILLIAM S. BARTON. (A) (B) (C) (D) (E) (F) (G) (H) (I) (J) (K) (L) (M) (N) (O) (P) (Q) (R) (S) (T) (U) (V) (W) (X) (Y) (Z)

PÁGINA FEMENINA

En la "Avenida del Sol"

En esta foto se ve una mujer en un vestido de terciopelo negro con un collar de perlas que le hace un efecto de un collar de perlas. El vestido es de terciopelo negro con un collar de perlas que le hace un efecto de un collar de perlas. El vestido es de terciopelo negro con un collar de perlas que le hace un efecto de un collar de perlas.

El triunfo del blanco

En esta foto se ve una mujer en un vestido blanco con un collar de perlas que le hace un efecto de un collar de perlas. El vestido es blanco con un collar de perlas que le hace un efecto de un collar de perlas.

Características de la moda en la actual primavera

La primavera, que al ser, según los datos estadísticos, una de las estaciones más agradables, trae consigo una moda más alegre y ligera. En esta época se ven vestidos de colores vivos y ligeros, con detalles de terciopelo y seda.

FRENTE A LA PANTALLA

He aquí algunas de las más bellas escenas de este gran drama del Oeste.

El hijo de la pradera

Los Artistas Asociados presentan en él, al gran actor William S. Hart.

En esta gran producción de Los Artistas Asociados, basada en la conocida novela de HAL G. EVARTS, realiza William S. Hart una de las más soberbias creaciones de su vida de artista.

Portada, plana de moda i planes centrals de la revista cinematogràfica *Popular Film* del 24 de març de 1927.

SALON GUIXOLENSE

12 GRANDES PROGRAMAS 21

MIÉRCOLES, 25 de Diciembre de 1929

El super film PARAMOUNT

LA ROSA DE IRLANDA

Charles Rogers
Nancy Carroll
J. Farrell Mc. Donald

¡Éxito extraordinario!

En un film PARAMOUNT

Completarán el programa:

LA LOCA DE LA CASA

Carmen Viance

Selecciones -CARTOLIO-

Revista Gaumont

Una película cómica (PARAMOUNT)

PRECIOS: Entrada, 1 pta.

JUEVES, 26 de Diciembre de 1929

El grandioso drama PARAMOUNT

TODO UN HOMBRE

Gary Cooper
Fay Wray

Estreno antes que en Barcelona

Es un film PARAMOUNT

La interesante comedia Warner Bros

ELLA ES ASI

William Collier
Myrna Loy

Completarán el programa:

Revista Gaumont y Una película cómica FOX

Medie entrada, 60 cts.

Cartell amb el programa cinematogràfic de la setmana de l'estrena de *Per una Clavellina* el desembre de 1929.

TEATRO NOVEDADES

Grandiosa función Dramática y Lírica por la
AGRUPACION ROMEA, para el lunes 30
de Diciembre de 1929 a las 9 y media
de la noche.

Dirección,
ESCRIBA-MASFERRER

Director Musical,
JOSÉ M.^A VILÁ

ACONTECIMIENTO ARTISTICO Y MUSICAL PROGRAMA

- 1.ª Sinfonía por la orquesta.
- 2.ª La grandiosa obra en 3 actos, joya del teatro catalán, original del eminente **D. IGNACIO IGLESIAS**

EN JOAN DELS MIRACLES

presentada con toda la propiedad que su argumento requiere y bajo el siguiente **REPARTO**:

Marianna, Srta. P. Casanova; *Rosina*, Srta. A. Feliu; *Agnés*, Srta. M. Sitges; *Joan*, Sr. B. Escriba; *Francesc*, Sr. J. Isgleas; *Esteve*, Sr. M. Plaño; *Tomás*, Sr. J. Jacomet; *Valentí*, Sr. M. Jacomet; *Lluís*, Sr. R. Roig; *Isidre*, Sr. F. Poch.

MAGNÍFICA INTERPRETACIÓN

- 3.ª Estreno deseado é importantísimo del chistoso **SAINETE LÍRICO** en UN acto del aplaudido autor de esta **D. FRANCISCO MASFERRER** y música del joven compositor guixolense **D. JOSÉ M.^A VILÁ**

Per una Clavellina

dirigido por el autor y tomando parte en su desempeño las Srtas. **M. Sitges - A. Feliu - P. Casanova - R. Feliu - P. Sitges - M. Padrós - L. Padros - P. Colomer - A. Lina - V. Sagué** y los Sres. **J. Jacomet - M. Jacomet - B. Escriba - J. Isgleas - E. Casanova - F. Prujá - F. Poch - R. Roig**.

Debut de la tiple **SRTA. MERCEDES SITGES**
30 coristas de ambos sexos **30** - Elementos de la Sociedad Coral "NOVA GESORIA"
14 PROFESORES DE ORQUESTA 14

Grandioso conjunto en el **BRINDIS** y en la **HABANERA-CONCERTANTE**

Magnífica **"CANÇÓ A LA CLAVELLINA"** por la Srta. Sitges.

Maravillosa interpretación del **DUETTO CÓMICO** y del **GRANDUO** de tiple y tenor.

Magnífico **FOX-TROT** por las Srtas. del coro.

PRECIOS: Palcos de 8 asientos sin entrada, 10 pesetas; Palcos de 6 asientos sin entrada 8 pesetas; Butacas hasta la fila 12, con entrada 1'50 pesetas; Butacas desde la fila 13, con entrada, 1'25 pesetas; Asientos fijos con entrada 1'00 peseta; Entrada general 0'50 pesetas; Media entrada 0'30 pesetas.

NOTA.—Se reservan palcos para las familias que lo soliciten.

OTRA.—Se despachan localidades en casa del Sr. Novi, taquillero, calle Caymó, 49 y el lunes desde las 6 de la tarde en la taquilla del teatro.

AVISO IMPORTANTE:—Los Señores que tengan localidades reservadas, deberán recogerlas de 11 a 1 de la mañana del domingo; (día anterior de la función) en casa del taquillero Sr. NOVI, pesada dicha hora se pondrán a la venta en la forma y horas de costumbre.

OTRO.—A causa de la duración de este programa, se empezará con toda puntualidad, a las 9 y media.

OTRO.—Se pone en conocimiento del respetable público que a causa de las dificultades que hay para poder reunir a todos los elementos que toman parte en el sainete lírico **PER UNA CLAVELLINA**, se dará solamente **UNA REPRESENTACIÓN**.

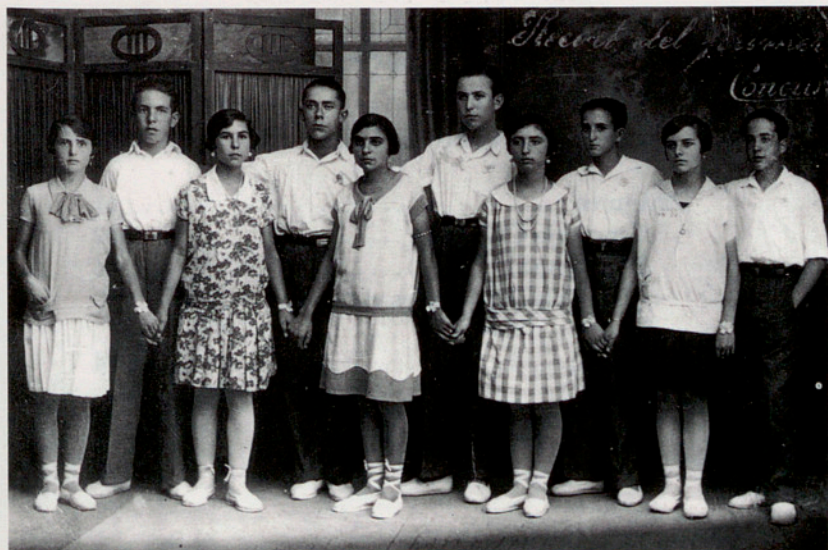
Imp. Manuel Comas. Rutlla, 8.

Retrat de Joan Soler 1920.
Manetes.

Plaça de l'Ajuntament any 20.
Francesc Llorens

Esbart dansaire 1926

INDEX

Presentació	3
Introducció	5
La Clavellina i el cinema	7
Josep Maria Vilà i Gandol	9
Francesc Masferrer i Albertí	11
Agrupació Romea (1901-1960)	13
Per una clavellina (Sainet líric en un acte)	17
1. Introducció i Brindis	20
2. Cançó a la Clavellina	26
3. Duet còmic	34
4. Chor d'aficionades al cinema	37
5. Duo tiple tenor	51
6. Final havanera concertant	59
Partitures	61
Cançó a la Clavellina	62
Duet còmic	66
Chor de les aficionades al cinema	70
Apèndix	74

Amb el suport de:

Ajuntament de
Sant Feliu de Guíxols

Diputació
de Girona

Generalitat
de Catalunya